

Profil ogólnoakademicki

Raport zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej

Nazwa kierunku studiów: **etnologia i antropologia kulturowa**

Nazwa i siedziba uczelni prowadzącej kierunek:

Uniwersytet Warszawski w Warszawie

Data przeprowadzenia wizytacji: **25-26 maja 2023 roku**

Warszawa, 2023

Spis treści

---

1. Informacja o wizytacji i jej przebiegu	3
1.1. Skład zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej	3
1.2. Informacja o przebiegu oceny	3
2. Podstawowe informacje o ocenianym kierunku i programie studiów	6
3. Propozycja oceny stopnia spełnienia szczegółowych kryteriów oceny programowej określona przez zespół oceniający PKA	7
4. Opis spełnienia szczegółowych kryteriów oceny programowej i standardów jakości kształcenia	8
Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się	8
Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się	14
Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie	21
Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry	26
Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie	29
Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku	32
Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku	36
Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia	38
Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach	41
Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów	42
5. Załączniki:	47
Załącznik nr 1. Podstawa prawna oceny jakości kształcenia	47

1. Informacja o wizytacji i jej przebiegu

1.1. Skład zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej

Przewodniczący: dr hab. Violetta Wróblewska, członek PKA

członkowie:

1. dr hab. Marianna Michałowska, ekspert PKA
2. dr hab. Tarzycjusz Buliński, ekspert PKA
3. Marta Prusińska, ekspert PKA reprezentująca pracodawców
4. Tomasz Maurek, ekspert PKA reprezentujący studentów
5. Bartosz Kasiński, sekretarz zespołu oceniającego

1.2. Informacja o przebiegu oceny

Ocena jakości kształcenia na kierunku etnologia i antropologia kulturowa w Uniwersytecie Warszawskim w Warszawie została przeprowadzona z inicjatywy Polskiej Komisji Akredytacyjnej w ramach harmonogramu prac przyjętego przez Prezydium PKA na rok akademicki 2022/2023. Kierunek etnologia i antropologia kulturowa został oceniony przez Polską Komisję Akredytacyjną po raz kolejny.

Postępowanie oceniające odbyło się zgodnie z obowiązującą procedurą oceny programowej przeprowadzanej zdalnie przez Polską Komisję Akredytacyjną. Przed rozpoczęciem zdalnej wizytacji dokonano podziału obowiązków pomiędzy ekspertami biorącymi udział w pracach zespołu oceniającego. Ponadto w porozumieniu z koordynatorem z ramienia Uczelni ustalono szczegółowy harmonogram przebiegu wizytacji wraz z uwzględnieniem kluczowych spotkań z interesariuszami wewnętrznymi i zewnętrznymi.

Zgodnie z procedurą postępowania oceniającego przed wizytacją zespół oceniający dokonał analizy danych oraz informacji zawartych w raporcie samooceny i załącznikach do raportu przedłożonych przez władze Uczelni oraz opracował raport wstępny.

Wizytację poprzedzono spotkaniami wewnętrznymi zespołu oceniającego, które posłużyły wymianie wstępnych refleksji na temat ocenianego kierunku studiów. Podczas spotkań omawiano kryteria oceny, raport wstępny zespołu oceniającego oraz sformułowano dalsze pytania i wątpliwości w odniesieniu do spełnienia standardów jakości kształcenia. Ponadto dokonano ostatecznego potwierdzenia szczegółowego harmonogramu przebiegu wizytacji, w tym spotkań oraz podziału odpowiedzialności pomiędzy członkami zespołu oceniającego w trakcie wizytacji. Przed wizytacją zespół wytypował do oceny prace dyplomowe i prace etapowe, wybrał zajęcia do hospitacji oraz ustalił wymogi związane z udokumentowaniem infrastruktury wykorzystywanej w procesie kształcenia, w tym obiektów bazy dydaktycznej Uczelni i biblioteki.

W trakcie wizytacji odbyły się spotkania z władzami Uczelni, osobami odpowiedzialnymi za realizację procesu kształcenia na wizytowanym kierunku, w tym z autorami raportu samooceny, Samorządem Studenckim, z reprezentacją studentów oraz nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia na kierunku etnologia i antropologia kulturowa, przedstawicielami otoczenia społeczno-gospodarczego, z

osobami odpowiedzialnymi za praktyki, umiędzynarodowienie procesu kształcenia, wsparcie osób z niepełnosprawnościami oraz politykę jakości kształcenia.

W toku wizytacji przeprowadzono hospitacje zajęć na ocenianym kierunku oraz dokonano przeglądu udostępnionej przez Uczelnię dokumentacji dotyczącej m.in. realizacji procesu kształcenia, w tym prac dyplomowych i etapowych, praktyk zawodowych, umiędzynarodowienia, funkcjonowania wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia oraz wsparcia studentów w procesie kształcenia i osiągania efektów uczenia się.

Wymiana informacji pomiędzy członkami zespołu oceniającego odbywała się na bieżąco podczas spotkań zaplanowanych zgodnie z harmonogram wizytacji. Spotkania te posłużyły ekspertom do systematycznego podsumowywania oceny spełnienia kryteriów wyznaczonych w ramach przydzielonej odpowiedzialności. Przed zakończeniem wizytacji odbyło się spotkanie podsumowujące zespołu oceniającego, podczas którego potwierdzono pozyskanie wszystkich niezbędnych informacji w celu zapewnienia oceny kryteriów w powierzonym zakresie oraz omówiono pierwsze spostrzeżenia, o których poinformowano władze Uczelni na spotkaniu podsumowującym.

W wyniku ścisłej współpracy członków zespołu oceniającego, a w szczególności sekretarza zespołu z koordynatorem wizytacji wyznaczonym z ramienia Uczelni na bieżąco prowadzono koordynację działań wspierających sprawny i zgodny z harmonogramem przebieg wizytacji.

Podstawa prawna oceny została określona w załączniku nr 1, a szczegółowy harmonogram wizytacji, uwzględniający podział zadań pomiędzy członków zespołu oceniającego, w załączniku nr 2.

2. Podstawowe informacje o ocenianym kierunku i programie studiów

Nazwa kierunku studiów	Etnologia i antropologia kulturowa	
Poziom studiów (studia I stopnia/studia II stopnia/jednolite studia magisterskie)	studia I stopnia	
Profil studiów	ogólnoakademicki	
Forma studiów (stacjonarne/niestacjonarne)	stacjonarne	
Nazwa dyscypliny, do której został przyporządkowany kierunek ^{1,2}	Nauki o kulturze i religii (46%), nauki społeczne (36%), filozofia (4%)	
Liczba semestrów i liczba punktów ECTS konieczna do ukończenia studiów na danym poziomie określona w programie studiów	6 semestrów, 180 punktów	
Wymiar praktyk zawodowych /liczba punktów ECTS przyporządkowanych praktykom zawodowym (jeżeli program studiów na tych studiach przewiduje praktyki)	120 / 4	
Specjalności / specjalizacje realizowane w ramach kierunku studiów	-	
Tytuł zawodowy nadawany absolwentom	licencjat	
	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
Liczba studentów kierunku	113	-
Liczba godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów ³	1604	-
Liczba punktów ECTS objętych programem studiów uzyskiwana w ramach zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów	170,5	-
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom związanym z prowadzoną w uczelni działalnością naukową w dyscyplinie lub dyscyplinach, do których przyporządkowany jest kierunek studiów	159	-
Liczba punktów ECTS objętych programem studiów uzyskiwana w ramach zajęć do wyboru	90	-

Nazwa kierunku studiów	Etnologia i antropologia kulturowa	
Poziom studiów (studia I stopnia/studia II stopnia/jednolite studia magisterskie)	studia II stopnia	
Profil studiów	ogólnoakademicki	
Forma studiów (stacjonarne/niestacjonarne)	stacjonarne	
Nazwa dyscypliny, do której został przyporządkowany kierunek ^{4,5}	Nauki o kulturze i religii (55%), nauki społeczne (30%), filozofia (4%)	
Liczba semestrów i liczba punktów ECTS konieczna do ukończenia studiów na danym poziomie określona w programie studiów	4 semestry, 120 punktów	
Wymiar praktyk zawodowych /liczba punktów ECTS przyporządkowanych praktykom zawodowym (jeżeli program studiów na tych studiach przewiduje praktyki)	120 / 4	
Specjalności / specjalizacje realizowane w ramach kierunku studiów	-	
Tytuł zawodowy nadawany absolwentom	magister	
	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
Liczba studentów kierunku	47	-
Liczba godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów ⁶	780	-
Liczba punktów ECTS objętych programem studiów uzyskiwana w ramach zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów	106	-
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom związanym z prowadzoną w uczelni działalnością naukową w dyscyplinie lub dyscyplinach, do których przyporządkowany jest kierunek studiów	88	-
Liczba punktów ECTS objętych programem studiów uzyskiwana w ramach zajęć do wyboru	32	-

3. Propozycja oceny stopnia spełnienia szczegółowych kryteriów oceny programowej określona przez zespół oceniający PKA

Szczegółowe kryterium oceny programowej	Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium określona przez zespół oceniający PKA ¹
---	--

¹ W przypadku gdy oceny dla poszczególnych poziomów studiów różnią się, należy wpisać ocenę dla każdego poziomu odrębnie.

	kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione
Kryterium 1. konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się	Kryterium spełnione częściowo
Kryterium 2. realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się	Kryterium spełnione częściowo
Kryterium 3. przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie	Kryterium spełnione
Kryterium 4. kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry	Kryterium spełnione
Kryterium 5. infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie	Kryterium spełnione
Kryterium 6. współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku	Kryterium spełnione
Kryterium 7. warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku	Kryterium spełnione
Kryterium 8. wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia	Kryterium spełnione
Kryterium 9. publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach	Kryterium spełnione
Kryterium 10. polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów	Kryterium spełnione częściowo

4. Opis spełnienia szczegółowych kryteriów oceny programowej i standardów jakości kształcenia

Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 1

Koncepcja i cele kształcenia na kierunku etnologia i antropologia kulturowa I i II stopnia są w pełni zgodne z misją Uniwersytetu Warszawskiego, której nadrzędnym celem jest jedność nauki i nauczania, czego konsekwencją jest prowadzenie nowatorskich badań naukowych oraz tworzenie wspólnoty

badaczy. W koncepcji kształcenia położono nacisk na kształtowanie umiejętności i kompetencji potrzebnych do prowadzenia etnograficznych badań terenowych oraz analizy i interpretacji procesów kulturowo-społecznych, co odpowiada na potrzeby otoczenia społeczno-gospodarczego. Absolwenci są wyposażeni w umiejętności pracy zespołowej, diagnozowania problemów społecznych i kulturowych, inicjowania działań kulturalnych, prowadzenia badań terenowych oraz są wrażliwi na odmienności światopoglądowe, językowe i obyczajowe, co pozwala im znajdować pracę w instytucjach publicznych i pozarządowych o charakterze kulturowym oraz społecznym (m.in. instytucjach kultury, mediach, stowarzyszeniach działającym na rzecz przeciwdziałania wykluczeniom), a także w obszarze nowych technologii, w którym tzw. kompetencje miękkie oraz znajomość technik prowadzenia badań są szczególnie pożądane. Uwzględnienie w celach kształcenia i koncepcji kierunku umiejętności analizy oraz interpretacji procesów kulturowo-społecznych otwiera kierunek na potrzeby rynku pracy oraz podwyższa atrakcyjność kształcenia na kulturoznawstwie.

Ma to przełożenie na koncepcję i kształcenie na kierunku etnologia i antropologia kulturowa, na którym nacisk położono zarówno na możliwość zdobywania wiedzy, a także na umiejętność stosowania jej do rozwiązywania konkretnych kwestii dotyczących praktyki społecznej, modyfikowania i poinformowanego kwestionowania zastanej wiedzy. Dlatego też do najistotniejszych celów kształcenia (poza wysokim poziomem nauczania w zakresie teorii i praktyki etnologii i antropologii kultury) włączono etyczną wrażliwość badawczą oraz umiejętności pracy w grupie, komunikacji i współdziałania z ludźmi z różnych środowisk, twórczego rozwiązywania sytuacji konfliktowych, niezależnie od różnic politycznych, ideowych i wyznaniowych, co z kolei odpowiada społecznej, jak też obywatelskiej misji UW.

Podstawowym celem kształcenia na etnologii i antropologii kulturowej jest przekazanie wiedzy z zakresu teorii antropologii społecznej i teorii kultury oraz wykształcenie umiejętności opisu, analizy i interpretacji zjawisk kulturowych i społecznych, czemu odpowiada przyporządkowanie dyscyplinowe kierunku do nauk o kulturze i religii oraz nauk społecznych (na I i II stopniu). Wątpliwości budzi przyporządkowanie kierunku do filozofii jako dyscypliny stanowiącej jego teoretyczne podstawy (4% na I i II stopniu studiów). Nie wydaje się możliwe, aby w czasie wynikającym z tego przyporządkowania można osiągnąć odpowiednio do poziomu studiów zaawansowaną lub pogłębioną wiedzę dotyczącą faktów i zjawisk w tej dyscyplinie wraz z teoriami wyjaśniającymi zależności między nimi.

Zaleca się, aby kierunek przyporządkować tylko do dyscyplin, stanowiących jego teoretyczne podstawy.

Przyporządkowanie takie umożliwia dostarczenie studentom zarówno wiedzy z dyscyplin nauki o kulturze i religii oraz nauki społecznej, jak też przygotowanie do prowadzenia badań naukowych w tych dyscyplinach. Przyporządkowane do wymienionych dyscyplin jest uzasadnione, ponieważ koncepcja taka odzwierciedla graniczną pozycję etnologii i antropologii kulturowej – pomiędzy dziedzinami nauk humanistycznych i społecznych. Koncepcja kształcenia pozwala na zachowanie spójności w zakresie kluczowych przesłanek oraz celów prowadzenia danego kierunku studiów, ujętych w koncepcji kształcenia i znajdujących odzwierciedlenie w efektach uczenia się. Przyporządkowanie wymienionych wyżej dyscyplin jest uzasadnione celami kształcenia, zakładającymi przedstawienie szerokiego zakresu wiedzy o klasycznych teoriach etnologii i antropologii kulturowej, aktualnych ich przekształcaniach, a także sposobie prowadzenia badań terenowych oraz dostarczenie narzędzi badawczych służących ich analizie i interpretacji.

Koncepcja i cele kształcenia na etnologii i antropologii kulturowej są związane z prowadzoną w Uniwersytecie Warszawskim działalnością naukową w dyscyplinach reprezentowanych przez nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia na kierunku oraz odpowiadają zakresowi kształcenia na tym kierunku. Obejmują one w ramach nauk o kulturze i religii: badania nad kulturą, religiami, kulturą wizualną i symboliczną oraz ich powiązaniem z tożsamością i pamięcią kulturową, w ramach nauk społecznych badania nad migracjami, mniejszościami etnicznymi, społecznościami kultur pozaeuropejskich, zaś w ramach filozofii tematykę w obrębie filozofii kultury i teorii nowoczesności.

Koncepcja i cele kształcenia na studiach pierwszego stopnia zostały określone we współpracy z interesariuszami wewnętrznymi (studenci i nauczyciele akademicy reprezentowani w radzie dydaktycznej kierunku) i zewnętrznymi (przedstawiciele instytucji i absolwenci zatrudnieni w przedsiębiorstwach). Na prośbę studentów wprowadzono do programu zajęcia przygotowujące do pracy w branży projektowania z zakresu User Experience i User Design. Z kolei uczestnictwo nauczycieli akademickich w międzynarodowych zespołach badawczych wpływa na uaktualnienie wiedzy z zakresu etnologii i antropologii kulturowej (na studiach II stopnia), natomiast doświadczenia zagranicznych jednostek badawczych, z którymi nawiązano współpracę, wpłynęły na wprowadzenie kształcenia modułowego na I stopniu studiów.

Kształcenie na kierunku uwzględnia nauczanie i uczenie się z wykorzystaniem metod oraz technik kształcenia na odległość w formie hybrydowej, polegającej na posługiwaniu się w dydaktyce cyfrowymi zasobami edukacyjnymi i metodami zdalnej edukacji. Jest ona stosowana w sytuacjach specjalnych. Jest to związane z założeniami kierunku opartego na zasadzie bezpośredniego kontaktu nauczycieli akademickich ze studentami i minimalizowania komunikacji pośredniej.

Ogólne efekty uczenia się dla kierunku (tzw. kierunkowe) są zgodne z koncepcją kształcenia i profilem ogólnoakademickim kierunku etnologia i antropologia kulturowa, zakładającymi powiązanie badań humanistycznych i społecznych. Dlatego też najistotniejsze dla efektów uczenia się na studiach pierwszego stopnia jest położenie nacisku na jednocześnie kulturowe i społeczne usytuowanie nauk etnologicznych i antropologicznych. Przykładowo efekt uczenia się K_W04 „zna i rozumie złożoność procesów społecznych i kulturowych zachodzących w różnych typach społeczeństw” uzupełniany jest efektami wskazującymi na kształtowanie się współczesnych podziałów dyscyplinowych i dziedzinowych (K_W01 „zna i rozumie założenia teoretyczne oraz podstawowe pojęcia charakterystyczne dla głównych kierunków i szkół w etnografii, etnologii i antropologii kulturowej/społecznej) oraz efektami podkreślającymi metodologiczną samoświadomość dyscypliny (K_W05 „zna i rozumie metody analizy i interpretacji zjawisk kulturowych z perspektywy etnologii, antropologii kulturowej i społecznej). W efektach uczenia się nie odniesiono się jednak do charakterystyki PRK, uwzględniającej głębi i perspektywę poznawczą (kod PRK WG). **Rekomenduje się** przeformułowanie ogólnych efektów uczenia się, aby uwzględniały odpowiednio wiedzę "w zaawansowanym stopniu" na studiach I stopnia i w "pogłębionym" na studiach II stopnia. Istotne miejsce w efektach uczenia się zajmują te, które dotyczą prowadzenia badań (np. K_U04 „potrafi posługiwać się podstawowymi ujęciami teoretycznymi i paradygmatami badawczymi oraz pojęciami do diagnozowania procesów i zjawisk społeczno-kulturowych) i uwzględniają kompetencje społeczne oraz świadomość etycznej postawy badacza (K_K07 „jest gotów do przeciwdziałania dyskryminacji rasowej, etnicznej, religijnej i na tle światopoglądowym w otoczeniu społecznym”).

Wspomniane wcześniej nieuwzględnienie głębi i perspektywy poznawczej w zaawansowanym i "pogłębionym" stopniu skutkuje brakiem progresu kompetencji w odniesieniu do głębi. Brakuje tego

przykładowo w efektach uczenia się na studiach II stopnia: K_W12 „zna i rozumie współczesne przepływy wiedzy, terminologii i teorii pomiędzy filozofią kultury a etnologią i antropologią”, co odpowiada K_U01 „potrafi w sposób holistyczny korzystać z metodologii nauk społecznych w toku własnych badań etnograficznych” i K_K01 „jest gotów do diagnozowania złożonych problemów społecznych przy pomocy różnorodnych strategii metodologicznych”.

Zaleca się dostosowanie efektów uczenia się do wymagań PRK.

Podstawowe dla koncepcji kształcenia efekty uczenia się są uzupełnione wiedzą, kompetencjami i umiejętnościami właściwymi dla kierunku, odnoszącymi się ściśle do obszarów badań w obrębie etnologii i antropologii kulturowej. Łączone są tu wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne tak, aby uwzględnić naukowy i społecznie zaangażowany charakter kierunku, co jest zgodne z jego ogólnoakademickim profilem. Przykładem mogą być efekty uczenia się (na studiach I stopnia) uwzględniające wiedzę o specyfice grup etnicznych, globalizacji i ludzkiej mobilności, Kulturze materialnej, koncepcjach religii i religijności. Na studiach II stopnia efekty uczenia się odnoszą się m.in. do problemów wynikających z procesów globalizacyjnych, takie jak migracje, dylematy rozwojowe, nierówności i transformacje społeczne, rozwój mass mediów, oraz do świadomości metodologicznej badacza („zna historyczne i polityczne uwikłania języka opisu, jak i teorii etnologii i antropologii kulturowej”). Na obu poziomach efekty odnoszące się do wiedzy i umiejętności są właściwie rozwijane w zakresie kompetencji społecznych: krytycznej oceny stosowanych podejść teoretycznych i aktywnego uczestnictwa w działaniach antidyskryminacyjnych i pomocowych oraz diagnozowania problemów społecznych, kulturowych i wspierania postawy humanistycznej.

Wskazane wcześniej przykłady wskazały, że kierunkowe efekty uczenia się są tylko częściowo zgodne z właściwym poziomem Polskiej Ramy Kwalifikacji. Przykładowo efekty odnoszące się do relacji teorii i empirii na I stopniu (K_U10, K_U11), fundamentalne dla zrozumienia założeń badań terenowych, odpowiadają efektowi uczenia się PRK na poziomie 6, P6S_UW uwzględniającemu m.in. wykorzystywanie posiadanej wiedzy, właściwy dobór źródeł i informacji z nich pochodzących, dokonywanie oceny, krytycznej analizy i syntezy tych informacji, dobór oraz stosowanie właściwych metod i narzędzi. Nie uwzględniają jednak zaawansowanego i pogłębionego charakteru zdobywanej wiedzy, wymaganego na poziomie 7 PRK (dla II stopnia studiów). Przykładem korelacja K_W01 (zna i rozumie założenia teoretyczne oraz podstawowe pojęcia charakterystyczne dla głównych kierunków i szkół w etnografii, etnologii i antropologii kulturowej/społecznej), K_W02 (podstawowe fakty na temat twórców głównych szkół i teorii w etnografii, etnologii i antropologii kulturowej/społecznej, informacje o prowadzonych przez nich badaniach terenowych, publikacjach i stawianych przez nich pytaniach badawczych), efektów dotyczących specyfiki prowadzenia badań terenowych, z P7S_WG („zna i rozumie w pogłębionym stopniu – wybrane fakty, obiekty i zjawiska oraz dotyczące ich metody i teorie wyjaśniające złożone zależności między nimi”). Trafnie natomiast powiązано kompetencje społeczne. Przykładem K_K07 „jest gotów do kreatywnego działania na rzecz rozwoju społeczności lokalnych” powiązany z P7S_KO „jest gotów do wypełniania zobowiązań społecznych, inspirowania i organizowania działalności na rzecz środowiska społecznego”.

Efekty uczenia się założone dla poszczególnych zajęć są specyficzne i zgodne z kierunkowymi. Przykładowo, w ramach zajęć klasyczne teksty etnologii i antropologii kulturowej (I stopień) efekt: „zna podstawowe teorie i szkoły antropologiczne oraz klasyczne teksty antropologiczne, należące do kanonu dziedziny” odpowiada K_W01: „zna założenia teoretyczne oraz podstawowe pojęcia charakterystyczne dla głównych kierunków i szkół w etnografii, etnologii i antropologii

kulturowej/społecznej”, zaś efekt zajęć *metodyka badań terenowych* student „dzięki świadomej lekturze i interpretacji tekstów opanuje wiedzę teoretyczną dotyczącą metod badań terenowych, zapozna się ze sposobami analizowania i interpretowania materiału oraz przygotowywania i realizowania projektu badawczego” wpisuje się w K_U02 potrafi „ocenić przydatność czytanego tekstu i zastosować go do własnych badań”. Także w ramach zajęć do wyboru efekty uczenia się są zgodne z kierunkowymi, np. w ramach zajęć *antropologia płci i seksualności* efekt: Wiedza na temat tradycyjnych i współczesnych zastosowań kategorii "płci" i "seksualności" w teorii oraz w interdyscyplinarnych badaniach z zakresu nauk społecznych i humanistycznych odpowiada K_W12: „zna współczesne przepływy wiedzy, terminologii i teorii pomiędzy filozofią kultury a etnologią i antropologią”.

Dla niektórych zajęć na II stopniu specyficzne efekty uczenia się nie różnią się od kierunkowych. Przykładem *badania terenowe do pracy magisterskiej* (II stopień) efekt: „potrafi w sposób holistyczny korzystać z metodologii nauk społecznych w toku własnych badań etnograficznych” jest powtórzeniem efektu kierunkowego K_U01. **Rekomenduje** się doprecyzowanie ogólnych efektów uczenia się w formie efektów szczegółowych

Efekty uczenia się są zgodne z aktualnym stanem wiedzy w dyscyplinach, do których kierunek jest przyporządkowany. Przykładowo w efektach uczenia się odnoszących się do nauk o kulturze i religii uwzględniono na stopniu I wiedzę o teoriach i kierunkach, jak też szkołach w etnografii, etnologii i antropologii kulturowej, metodach analizy i interpretacji zjawisk kulturowych, koncepcjach religii, kulturze symbolicznej i jej powiązaniach z etnicznością, w ramach nauk socjologicznych uwzględniono m.in. wiedzę o migracjach, mechanizmach wykluczenia i dyskryminacji, a także metodach badań społecznych, zaś w ramach filozofii, m.in. wiedzę o nurtach i pojęciach filozoficznych oraz o specyfice Zachodu w ujęciu filozoficznym. Na II stopniu studiów wiedza przekazywana jest w stopniu pogłębionym, dlatego też więcej miejsca w efektach uczenia się poświęcono najnowszej wiedzy w dyscyplinach: w ramach nauk o kulturze i religii o nurtach, takich jak: poststrukturalizm, postkolonializm, studia nad postsocjalizmem, zwrot refleksyjny, podejście nieantropocentryczne w naukach humanistycznych, przewrót ontologiczny, zaś w zakresie nauk społecznych: wpływowi nauk społecznych na praktykę badań antropologicznych, natomiast w filozofii: podstawom tworzenia wiedzy i rozwojowi myślenia teoretycznego. Z uwagi na humanistyczno-społeczny charakter kierunków w efektach uczenia się uwzględniają współczesne badania nad przepływami wiedzy w dziedzinach nauki. Powyższe efekty uczenia się są zgodne z działalnością naukową prowadzoną w Uniwersytecie Warszawskim.

Wskazane efekty uczenia się opisują w sposób właściwy, specyficzny i rzeczowy wiedzę, umiejętności i kompetencje społeczne osiągnięte przez studentów. Uwzględniają one także komunikowanie się w języku obcym (efekt K_U25 „posługiwać się wybranym językiem obcym na poziomie B2 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego”, I stopień) (efekt K_U13 „posługiwać się wybranym językiem obcym na poziomie B2+ Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego” oraz K_U14 „posługiwać się specjalistyczną terminologią z zakresu etnologii i antropologii kulturowej w języku obcym”, stopień II) i kompetencje społeczne, wymagane do zrealizowania podstawowego założenia koncepcji kierunku, tj. na stopniu I studiów do kontynuowania studiów na kolejnych etapach edukacji, oraz prowadzenia badań terenowych (K_U02, K_U04, K_U08) oraz na stopniu II do funkcjonowania studentów w środowisku naukowym i prowadzenia badań naukowych (K_U04, K_U05, K_U08). Istotną rolę w kształtowaniu efektów uczenia się pełnią efekty odnoszące się do wyboru ról zawodowych i postawy badacza, takie jak K_U35 (I stopień, potrafi „twórczo i krytycznie myśleć o dalszych planach

rozwoju zawodowego i naukowego”) i K_K10 (II stopień „jest gotów do przestrzegania zasad etycznych związanych z warsztatem pracy etnologa i antropologa kultury”). Efekty uczenia się są możliwe do osiągnięcia, sformułowano je w sposób jasny i pozwalający na stworzenie systemu weryfikacji. Przykładowo efekt K_U32 „potrafi przeprowadzić obserwację, sporządzić notatkę terenową, prowadzić dziennik badań” może być zweryfikowany w pracy zaliczeniowej według określonych przez nauczyciela akademickiego kryteriów.

Zalecenia dotyczące kryterium 1 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 1²(kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

Kryterium spełnione częściowo

Uzasadnienie

Koncepcja i cele kształcenia są zgodne ze strategią Uczelni, zakładającą jedność nauki i nauczania, mieszczą się w dyscyplinach nauki o kulturze i religii i nauki socjologiczne, do których kierunek jest przyporządkowany, są powiązane z działalnością naukową prowadzoną w Uczelni oraz najnowszą wiedzą i badaniami w tych dyscyplinach oraz zorientowane na potrzeby otoczenia społeczno-gospodarczego, w tym w szczególności zawodowego rynku pracy, co odzwierciedlają losy absolwentów. Przyporządkowanie kierunku w niewielkim procencie do filozofii nie odzwierciedla teoretycznych podstaw kierunku. Należy uznać, że pełni ona wobec dwóch pierwszych dyscyplin rolę uzupełniającą.

Efekty uczenia się na I i II stopniu studiów są zgodne z koncepcją i celami kształcenia oraz dyscyplinami: nauki o kulturze i religii oraz nauki socjologiczne, do których jest przyporządkowany kierunek, opisują, w sposób trafny, specyficzny, realistyczny i pozwalający na stworzenie systemu weryfikacji, wiedzę, umiejętności i kompetencje społeczne osiągnięte przez studentów. Nie odpowiadają one jednak właściwemu poziomowi Polskiej Ramy Kwalifikacji zakładającej uzyskiwanie wiedzy zaawansowanej na I roku studiów oraz pogłębionej na II stopniu studiów.

W analizie stanu faktycznego sformułowano rekomendacje i zalecenia dotyczącą zdiagnozowanych uchybień, które wpływają na ogólną częściowo spełnioną ocenę spełniania kryterium.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

---

Zalecenia

1. Zaleca się, przyporządkowanie kierunku tylko do dyscyplin, stanowiących jego teoretyczne podstawy.

---

²W przypadku gdy propozycje oceny dla poszczególnych poziomów studiów różnią się, należy wpisać propozycję oceny dla każdego poziomu odrębnie.

2. Zaleca się dostosowanie efektów uczenia się do PRK na poziomie 7.
3. Zaleca się podjęcie działań naprawczych zapobiegających występowaniu nieprawidłowości, będących podstawą do sformułowania zaleceń.

Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 2

Treści programowe dla studiów I i II stopnia są zgodne z koncepcją kształcenia i efektami uczenia się. Przewidują one przekazanie wiedzy z dyscyplin, do których przyporządkowano kierunek, w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych typowych dla kierunku o profilu ogólnoakademickim. Treści te uwzględniają aktualny stan wiedzy i metodyki badań w dyscyplinach, do których jest przyporządkowany oceniany kierunek, zawierają najnowszą literaturę przedmiotu, są zgodne z generycznymi efektami uczenia określonymi dla kierunku oraz zapewniają uzyskanie wszystkich efektów uczenia się.

W ramach zajęć dla studiów I stopnia wchodzących w zakres wiodącej dla kierunku dyscypliny nauki o kulturze i religii uwzględniono m.in. szeroko rozumianą wiedzę o przeobrażeniach w teoriach z zakresu etnografii, etnologii i antropologii kulturowej, metodologię badań terenowych, wiedzę o koncepcjach etniczności i religijności, a także kulturowego usytuowania cielesności, w ramach nauk socjologicznych reprezentowane są treści dotyczące m.in. antropologii ekonomicznej, feministycznej, studiów nad migracjami oraz metodologii nauk społecznych. Treści odnoszące się do wiedzy o historii filozofii, logiki i metodologii nauk przyporządkowano filozofii. Mają one charakter wprowadzający do prowadzenia badań w zakresie etnologii i antropologii kulturowej oraz zapewniający orientację w historii europejskich nurtów filozoficznych.

Na studiach II stopnia dyscyplinie nauki o kulturze i religii przyporządkowano treści odnoszące się do m.in. najnowszych teorii antropologicznych i teorii kultury, z uwzględnieniem teorii władzy, postkolonializmu, sprawczości, a także aparatu metodycznego prowadzenia badań terenowych, dyscyplinie nauki socjologiczne przyporządkowano metodologie badań społecznych i konstruowania aparatu badawczego. W zakresie filozofii prezentowane są treści odnoszące się do filozofii kultury oraz jej przekształceń w filozofii współczesnej. Treści programowe są w przemyślany sposób pogłębiane pomiędzy I i II stopniem studiów. Na pierwszym stopniu odnoszą się one przede wszystkim do wiedzy o klasycznych teoriach z zakresu etnologii i antropologii kultury (np. klasyczne teorie antropologiczne), na stopniu II wprowadzane są treści pozwalające zaprojektować badania terenowe (badania terenowe do pracy magisterskiej), a także koncepcje najbardziej aktualne, wymagające specjalistycznej wiedzy o obszarach funkcjonowania badań etnologicznych i antropologicznych, np. o mniejszościach etnicznych, badaniach nad migracjami, tożsamością kultur lokalnych, jak również z zakresu nowej humanistyki.

Treści programowe są zgodne z zakresem badań naukowych prowadzonych przez nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia. Są one ściśle związane z tematyką badań naukowych nauczycieli akademickich i są przez nich uwzględniane w programach zajęć. Przykładem są treści odnoszące się do metodologii badań etnograficznych, dyskursu humanitarnego i praw człowieka, a także antropologii krajobrazu i antropologii cielesności. Tematyka ta jest obecna przede wszystkim w zajęciach fakultatywnych (*afryka w terenie, w muzeum, w obiektywie, anthropology and humanitarian action* i

anthropology and migration) oraz seminaryjnych (np. *proseminarium badawcze, antropologia w obszarach górskich*).

Treści programowe są kompleksowe, specyficzne dla zajęć tworzących program i umożliwiają uzyskanie wszystkich efektów uczenia się. Przykładowo treści specyficzne dla etnologii i antropologii kulturowej odnoszące się do teorii i metodologii badań terenowych umożliwiają osiąganie efektów uczenia się związanych z wiedzą dotyczącą relacji zachodzącej pomiędzy współcześnie usytuowaną humanistyką i naukami społecznymi oraz kształtowaniem umiejętności analizy i interpretacji miejsca dziedzictwa kulturowego, a także specyfiki grup etnicznych oraz uwarunkowań migracji. Układ treści programowych pozwala indywidualizować ścieżkę kształcenia, czego odzwierciedleniem jest uzupełnianie się zajęć *metodyka badań terenowych* (I semestr studiów I stopnia) i *laboratorium etnograficzne* (od II do V semestru studiów I stopnia). Podczas metodyki badań terenowych studenci poznają sposoby i założenia badań terenowych, podczas laboratorium specjalizują swoje zainteresowania wobec szczegółowych, zaproponowanych obszarów badawczych (np. *bagno w stolicy, ludzkie i więcej-niż-ludzkie na Zakolu Wawerskim; Odra – życie, katastrofa, nadzieja? zamieszkiwanie kryzysu ekologicznego; etnografia obszarów górskich: Tatry*). Z kolei na studiach II stopnia zajęcia obowiązkowe zawierające treści programowe skoncentrowane na najnowszej wiedzy naukowej są specjalizowane poprzez wybór propozycji z puli przedmiotów fakultatywnych wybieranych przez studentów odpowiednio do tematu pracy dyplomowej (np. *antropologia islamu, antropologia płci i seksualności*). Proponowane zajęcia obowiązkowe i fakultatywne zapewniają uzyskanie wszystkich efektów uczenia się zakładanych dla ocenianego kierunku.

Czas trwania studiów jest właściwy i umożliwia osiągnięcie przez studentów założonych w programie studiów efektów uczenia się. Nakład pracy i harmonogram realizacji programu na kierunku etnologia i antropologia kulturowa został ustalony prawidłowo. Proporcje zajęć realizowanych w kolejnych latach rozplanowano w taki sposób, aby obciążenie studentów w całym toku studiów w sposób racjonalny uwzględniało nakład ich pracy. Właściwie także zaplanowano czas konieczny na realizację badań terenowych w ramach laboratorium etnograficzne na I stopniu studiów.

Liczbę godzin zajęć wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich i studentów określoną w programie studiów I stopnia oszacowano nierealistycznie, ponieważ 170,5 pkt. ECTS odpowiada minimum 4262,5 godzinom (a nie podanym w tabeli 1604). Podobnie nierealistycznie – co wynika z niewłaściwej metody obliczania punktów ECTS) oszacowano liczbę godzin z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich na studiach II stopnia (są to odpowiednio 780 godzin i 106 pkt. ECTS). Podany wymiar godzin nie jest wystarczający do osiągnięcia przez studentów założonych efektów uczenia się.

Zaleca się dostosowanie liczby godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich i studentów do wymagań wynikających z definicji studiów stacjonarnych.

Rekomenduje się dostosowanie liczbę punktów ECTS uzyskiwanych w ramach zajęć wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich do obowiązujących wymagań.

Zajęcia obowiązkowe na I stopniu studiów odbywają się w formie wykładów, ćwiczeń konwersatoryjnych i metodycznych, laboratoriów, proseminariów i seminariów, na II stopniu dominują formy seminaryjne i konwersatoryjne. Zajęcia fakultatywne prowadzone są w formie seminariów, wykładów konwersatoryjnych i konwersatoriów. Dominują zajęcia zorientowane na dyskusję, co jest uzasadnione niewielką liczbą studentów w grupie. Przewidziana w planie studiów I i II roku liczba

semestrów, a także sekwencje zajęć (zajęcia obowiązkowe o charakterze ogólnym oraz wybierane przez studentów zajęcia fakultatywne) umożliwiają osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się.

W planie studiów I stopnia przyporządkowano zajęciom do wyboru właściwą liczbę punktów ECTS, stanowiącą 50% ogólnej liczby punktów ECTS. Zapewnione jest w ten sposób wymagane 30% liczby punktów ECTS, koniecznych do ukończenia studiów na poziomie licencjackim. Także w planie studiów II stopnia uwzględniono zajęcia do wyboru odpowiadających 32 pkt. ECTS (38, 40 %), co zapewnia 30% wymaganych punktów.

Studenci mogą wybierać z szerokiej oferty zajęć fakultatywnych, pogrupowanych tematycznie w moduły przedstawiające poszczególne subdyscypliny etnologii i antropologii kulturowej albo obszary tematyczne obecne w dyscyplinie, takie jak etniczność, globalizacja i mobilność, materialność i antropologia rzeczy, antropologia słowa i literatury, polityki i ekonomii, religii, antropologia symboliczna, wizualność i media, a także etnografie regionalne (monografie terenowe). Pozwala to studentom samodzielnie i elastycznie planować ścieżkę kształcenia, jak również planować przyszłą specjalizację badawczą.

Plan studiów obejmuje zajęcia związane w prowadzoną w UW działalnością naukową. Liczba punktów ECTS przypadająca na poszczególne dyscypliny (na I stopniu studiów 82 pkt. ECTS w ramach nauk o kulturze i religii, 46 w ramach nauk socjologicznych, 7 w ramach filozofii; na II stopniu 66 pkt. ECTS w ramach nauk o kulturze i religii, 36 w ramach nauk socjologicznych, 6 w ramach filozofii) odpowiada wymaganej ponad połowie punktów ECTS związanych z prowadzoną w Uczelni działalnością naukową.

W planie zajęć uwzględniono zajęcia poświęcone kształceniu w zakresie znajomości języka nowożytnego w wymiarze 240 godzin (8 pkt. ECTS) z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich i studentów na I stopniu (co pozwala uzyskać kompetencje językowe na poziomie B2, zgodne z ESOKJ). W planie studiów dla II stopnia uwzględniono także przedmiot etnograficzny do wyboru w języku obcym (30 godz. 5 ECTS), którego zaliczenie ma za zadanie potwierdzić uzyskanie przez studentów kompetencji do posługiwania się językiem specjalistycznym na poziomie B2+ (np. *the anthropology of afro-atlantic cultures, politics beyond the human, world anthropologies*). Treści programowe zajęć do wyboru w języku obcym wprowadzają zarówno profesjonalną terminologię badawczą, jak też umożliwiają prowadzenie badań w języku obcym.

Wymóg uzyskania 5 pkt. ECTS, jakie student musi uzyskać w ramach zajęć z dziedziny nauk humanistycznych lub nauk społecznych, w przypadku kierunków studiów przyporządkowanych do dyscyplin w ramach dziedzin innych niż odpowiednio nauki humanistyczne lub nauki społeczne, jest spełniony, ponieważ kierunek został przyporządkowany zarówno do dziedziny nauk humanistycznych, jak i do nauk społecznych.

Program studiów nie przewiduje zajęć prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość i takie zajęcia się nie odbywają, poza sytuacjami wynikającymi z uwarunkowań pandemicznych.

Metody kształcenia wykorzystywane w toku studiów na kierunku etnologia i antropologia kulturowa są różnorodne, specyficzne dla poszczególnych zajęć i zapewniają osiągnięcie przez studentów wszystkich efektów uczenia się. W trakcie wykładów wykorzystywane są metody podające z elementami wykładu informacyjnego (objaśnienie i wyjaśnienie) i problemowego. Z kolei ćwiczenia wprowadzają m.in. miniwykład, prezentacje indywidualne, analizę tekstu (indywidualną i zespołową), notatki z lektury. Konwersatoria obejmują np. analizę tekstów oryginalnych i projekty zadaniowe.

Najbardziej zróżnicowane są laboratoria etnograficzne, realizowane w formie warsztatowej z wykorzystaniem metod ćwiczeniowo-praktycznych. W przypadku seminariów oraz proseminariów na I i II stopniu studiów stosowane są następujące metody: samodzielna praca studentów, dyskusja pod kierunkiem opiekuna, omówienie prowadzonych przez studentów badań terenowych, które mają przygotować do napisania i obrony pracy dyplomowej.

W doborze metod kształcenia uwzględniane są dostosowane do charakteru zajęć metody tradycyjne oraz najnowsze osiągnięcia dydaktyki akademickiej (np. dla zajęć *laboratorium etnograficzne* są to notatki terenowe, prowadzenie wywiadów, projektowanie badań), zaś w nauczaniu i uczeniu się są stosowane właściwie dobrane środki i narzędzia dydaktyczne (repozytoria tekstów, narzędzia online, prezentacje multimedialne) wspomagające osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się.

W okresie nauki zdalnej opracowano platformę e-learningową udostępniającą całą gamę metod i narzędzi dydaktycznych. Po powrocie do metod stacjonarnych niektóre z nich są nadal wykorzystywane (należą do nich m.in. cyfrowe bazy danych zawierające materiały tekstowe i audiowizualne). Te metody i narzędzia dydaktyczne dodatkowo wspomagają uzyskiwanie efektów uczenia się osiągniętych podczas zajęć stacjonarnych.

Stosowane w procesie kształcenia metody i narzędzia dydaktyczne nakierowane są na stymulowanie studentów do samodzielnej pracy. Na I stopniu studiów kompetencje badawcze są zdobywane przede wszystkim poprzez laboratorium etnograficzne, uczące studentów prowadzenia badań terenowych, technik prowadzenia wywiadów i obserwacji. Z kolei realizowane na studiach II stopnia proseminarium pokazuje jak – w dialogu z osobą prowadzącą i innymi uczestnikami i uczestniczkami zajęć – przygotować projekt własnych badań oraz jak stosować jakościowe metody etnograficzne. Zdobyta podczas zajęć krytyczna i twórcza samoświadomość pozyskanej wiedzy w obrębie teorii kultury i antropologii umożliwia przygotowanie do prowadzenia działalności naukowej w zakresie nauk o kulturze i religii, nauk społecznych oraz filozofii.

Zajęcia językowe na I i II stopniu studiów prowadzone są przez Szkołę Języków Obcych UW i oparte są na metodach i technikach stosowanym podczas lektoratów, takich jak metody prowadzące do poszerzenia kompetencji kognitywnych i komunikacyjnych prowadzących do uzyskania kompetencji językowych na poziomie B2 (odpowiednio B2+). Nauka języka na II stopniu studiów prowadzona jest takimi metodami jak praca z tekstem profesjonalnym oraz autentycznymi materiałami źródłowymi, dyskusja i przygotowywanie tekstów pisemnych i prezentacji.

Metody dydaktyczne stosowane podczas zajęć umożliwiają dostosowanie procesu uczenia się, także z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość do zróżnicowanych potrzeb grupowych i indywidualnych studentów. Zapewnione są materiały dydaktyczne (teksty, materiały audiowizualne) w formie elektronicznej, dostępne za pośrednictwem platform edukacyjnych wykorzystywanych w UW. Studenci mogą ubiegać się o indywidualną organizację studiów. Jednocześnie niewielka liczebność grup pozwala dopasować metody do potrzeb poszczególnych studentów oraz zindywidualizować ścieżkę kształcenia.

Program studiów przewiduje nieobowiązkowe praktyki studenckie (przedmiot do wyboru) w wymiarze 120h (4 ECTS) na pierwszym i na drugim stopniu studiów. Praktyki realizowane są w dowolnym momencie roku akademickiego, po ustaleniu ze studentem i opiekunem praktyk. Praktyki podlegają zaliczeniu bez ocen.

Organizacja praktyk zawodowych odbywa się w oparciu o uchwałę Rady Dydaktycznej oraz sylabus praktyk. Dokumenty te są publicznie dostępne i zawierają m.in. zasady, cele realizacji praktyk i nadzoru nad nimi, zasady zaliczania praktyk, obowiązki opiekunów praktyk. W sylabusie praktyk wskazano szereg efektów uczenia się, które powinni osiągnąć studenci: „potrafi współdziałać w zespole przy realizacji projektu i prezentacji jego wyników; myśli i działa projektowo, potrafi określić priorytety realizowanego projektu, aktywnie uczestniczy w jego przygotowaniu; prawidłowo identyfikuje i rozstrzyga problemy etyczne związane z realizacją projektów badawczych i aktywizacyjnych (rozwojowych); ma wiedzę o instytucjach kultury i orientację we współczesnym życiu kulturalnym i społecznym; rozumie potrzebę uczenia się przez całe życie – uzupełniać i doskonalić nabytą wiedzę i umiejętności i aktywnie uczestniczy w życiu naukowym i kulturalnym, korzystając z różnych mediów”.

Metodą weryfikacji efektów uczenia się dla praktyk jest zaświadczenie o odbyciu praktyk wystawione przez ich organizatora (zawiera ono wykaz realizowanych zadań oraz ocenę opisową). Na kierunku dopuszcza się także zaliczenie praktyk zawodowych na podstawie zatrudnienia. W takim przypadku podstawą zaliczenia praktyk jest złożenie wniosku i przedstawienie zaświadczenia o zatrudnieniu zawierającego informacje o okresie zatrudnienia i zakresie obowiązków. Odsetek studentów zaliczających praktyki na podstawie pracy zawodowej jest niewielki – w trwającym roku akademickim nie było takich osób, w roku 2021/22 były to 2 osoby, a w roku 2020/21 – 1 osoba. Należy zauważyć, że rozwiązania powyższe zostały dopuszczone do stosowania dopiero od roku akademickiego 2023/2024. W dokumentach sprawozdawczych z praktyk oraz wzorach zaświadczeń o zatrudnieniu pozostawiono zbyt dużą dowolność w zakresie treści i nie umożliwiają one kompleksowej oraz trafnej oceny, czy studenci osiągnęli wszystkie zakładane efekty uczenia się. Brakuje w nich konieczności odniesienia się do każdego z efektów uczenia się zawartego w sylabusie praktyk oraz oceny stopnia osiągnięcia przez studentów każdego z nich. Wobec powyższego, należy uznać, że obecnie stosowane metody weryfikacji efektów uczenia się opisanych dla praktyk oraz sposób ich dokumentowania nie są trafnie dobrane i nie pozwalają na skuteczne sprawdzenie stopnia osiągnięcia efektów uczenia się. Ocena osiągnięcia efektów uczenia się dokonywana przez opiekuna praktyk nie ma charakteru kompleksowego i nie odnosi się do każdego z zakładanych efektów uczenia się. **Rekomenduje się** wprowadzenie oceny stopnia realizacji każdego z zakładanych dla praktyk efektów uczenia się w dokumentach sprawozdawczych z praktyk.

Zaliczanie pracy zawodowej na poczet praktyk powinno odbywać się na takich samych zasadach i koniecznie zawierać weryfikację, czy i w jakim stopniu osiągnięte zostały zakładane dla praktyk efekty uczenia się. Obecnie stosowane procedury zaliczania pracy zawodowej na poczet praktyk tego nie umożliwiają. **Rekomenduje się** weryfikację stopnia osiągnięcia każdego z zakładanych dla praktyk efektów uczenia się w przypadku ich zaliczania poprzez pracę zawodową.

Należy także zwrócić uwagę, że sylabusy praktyk dla pierwszego i drugiego stopnia studiów są identyczne. **Rekomenduje się** zróżnicowanie sylabusów praktyk dla pierwszego i drugiego stopnia studiów, biorąc pod uwagę różny poziom kompetencji wejściowych studentów.

Studenci samodzielnie wybierają miejsce praktyk, musi ono jednak zostać zatwierdzone przez opiekuna praktyk. W kwestii poszukiwania miejsc praktyki studenci mogą liczyć m.in. na wsparcie opiekuna praktyk lub biura karier. Praktyki studentów mogą być realizowane w szeroko pojętych instytucjach kultury, organizacjach pozarządowych oraz firmach prywatnych o zasięgu regionalnym, krajowym lub międzynarodowym, jeśli charakter realizowanych czynności odpowiada kształceniu na kierunku etnologia i antropologia kulturowa. Analiza miejsc praktyk wskazuje, że praktyki realizowane

u pracodawców odbywają się m.in. w takich placówkach jak: Państwowe Muzeum Etnograficzne w Warszawie, Demant Technology Centre Sp. z o.o, Fundacja Inicjatyw Krajobrazowych Wybudowania, Fundacja Centrum Edukacji Obywatelskiej, Narodowy Instytut Dziedzictwa, Stowarzyszenie „Pracownia Etnograficzna” im. Witolda Dynowskiego i in. zgodnie z zawodowym rynkiem pracy absolwentów kierunku. Dokumentacja praktyk poświadcza, że studenci podczas praktyk (czy też pracy zawodowej zaliczanej na poczet praktyk) wykonują czynności zgodne z programem praktyk oraz generalnie umożliwiające osiągnięcie zakładanych efektów uczenia się. Infrastruktura i wyposażenie miejsc odbywania praktyk są zgodne z potrzebami procesu nauczania i uczenia się, umożliwiają co do zasady osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się oraz prawidłową realizację praktyk.

Efekty uczenia się przypisane dla praktyk są zgodne z efektami przypisanymi dla innych zajęć. Treści programowe określone dla praktyk, wymiar praktyk, a także umiejscowienie praktyk w planie studiów, jak również dobór miejsc odbywania praktyk zapewniają osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się. Kompetencje i doświadczenie oraz kwalifikacje opiekunów praktyk oraz ich liczba nie budzą zastrzeżeń i umożliwiają prawidłową realizację praktyk. Jeden opiekun praktyk ma pod opieką kilkoro studentów - jedynie studentów kierunku. Praktyki nie są hospitolwane.

W trakcie pandemii Covid-19 nie było praktyk realizowanych zdalnie.

Praktyki nie podlegają standardowej ewaluacji z udziałem studentów, jak w przypadku innych przedmiotów. Praktyki co do zasady powinny być traktowane jak każdy inny przedmiot, a studenci powinni mieć możliwość ewaluacji sposobu organizacji praktyk oraz opiekunów praktyk. **Rekomenduje się** wprowadzenie ewaluacji praktyk z udziałem studentów, każdorazowo po zakończeniu cyklu praktyk, tak jak dzieje się w przypadku każdego innego przedmiotu. Wyniki tych ewaluacji powinny być wykorzystywane do podnoszenia jakości praktyk.

Organizacja procesu nauczania zapewnia efektywne wykorzystanie czasu przeznaczonego na nauczanie i uczenie się oraz weryfikację i ocenę efektów uczenia się. Rozplanowanie zajęć w poszczególnych dniach tygodnia jest zgodne z zasadami zachowania higieny pracy. Zajęcia na poszczególnych latach studiów są rozłożone równomiernie, co umożliwia studentom efektywnie wykorzystać czas, poświęcając go również na samodzielne uczenie się.

Na studiach I stopnia zajęcia odbywają się w wybrane dni tygodnia, co umożliwia studentom realizację samodzielnych projektów badawczych. Jednocześnie zajęcia wykładowe i seminaryjne zaplanowano w jednym dniu, pozostawiając możliwości dopasowania planu do zajęć fakultatywnych oraz seminaryjnych. Także na II stopniu zajęcia są tak rozplanowane, aby studenci mogli samodzielnie kształtować program, korzystając z oferty przedmiotów etnograficznych do wyboru. Dzięki temu mogą oni elastycznie dopasować plan zajęć do realizacji własnych projektów i mieć czas na pracę własną.

Liczba egzaminów oraz zaliczeń w poszczególnych semestrach jest rozplanowana racjonalnie, z uwzględnieniem liczby zajęć w semestrze i nakładu pracy studentów, koniecznego do przygotowania się do egzaminu bądź zaliczenia. W harmonogramie sesji przewidziano co najmniej jeden dzień przerwy między egzaminami i zaliczeniami, z wyjątkiem egzaminów językowych, których organizacja nie zależy od osób odpowiedzialnych za kierunek etnologia i antropologia kulturowa. Przykładowo I semestr, I roku (2022/2023) kończy się egzaminami z zajęć: *wstęp do etnologii i antropologii kulturowej, filozofia, klasyczne teorie socjologiczne, teorie nowoczesności*. Zostały one zaplanowane w odstępach dwudniowych. Pozwala to studentom tak wybrać terminy zdawania egzaminów, aby dzielił je co najmniej jeden dzień wolny. Na kolejnych latach liczba egzaminów w sesji jest ograniczana. Zajęcia

kończące się zaliczeniem z oceną odbywają się najczęściej w ostatnim tygodniu trwania semestru. Dzięki temu studenci mogą uzyskać odpowiednio wcześniej informację zwrotną o efektach uczenia się.

Zalecenia dotyczące kryterium 2 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 2 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

Kryterium spełnione częściowo

Uzasadnienie

Treści programowe są zgodne z efektami uczenia się oraz uwzględniają w szczególności aktualny stan wiedzy i metodyki badań w dyscyplinach nauki o kulturze i religii, nauki społeczne i filozofia, do których jest przyporządkowany kierunek, jak również wyniki działalności naukowej Uczelni w tych dyscyplinach.

Harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, a także liczba semestrów, umożliwiają studentom osiągnięcie wszystkich efektów uczenia się. Wątpliwości budzi liczba godzin zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i szacowany nakład pracy studentów mierzony liczbą punktów ECTS. Dlatego też sformułowano zalecenie.

Metody kształcenia są zorientowane na studentów, motywują ich do aktywnego udziału w procesie nauczania i uczenia się oraz umożliwiają studentom osiągnięcie efektów uczenia się. Zajęcia laboratoryjne, proseminaria i seminaria umożliwiają przygotowanie do prowadzenia działalności naukowej lub udział w tej działalności.

Praktyki zawodowe realizowane są w oparciu o sformalizowane, publicznie dostępne zasady. Efekty uczenia określone dla praktyk są zgodne z efektami przypisanymi do pozostałych zajęć. Treści programowe praktyk, liczba punktów ECTS, a także umiejscowienie praktyk w planie studiów zapewniają osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się. Miejsca praktyk i realizowane czynności umożliwiają osiągnięcie celów praktyk. Również infrastruktura miejsc praktyk nie budzi wątpliwości w tym zakresie. Kompetencje i doświadczenie opiekunów praktyk nie budzą zastrzeżeń pod kątem osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się.

Metody weryfikacji i oceny osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się zakładanych dla praktyk nie są jednak trafnie dobrane, i nie umożliwiają kompleksowej oceny efektów uczenia się określonych w sylabusie. Podczas pandemii Covid-19 nie było praktyk realizowanych zdalnie. Uczelnia zapewnia wsparcie studentom w znalezieniu miejsca praktyk, a także posiada jasne kryteria akceptacji miejsc znalezionych przez studentów. Praktyki nie podlegają standardowej ewaluacji z udziałem studentów, jak to ma miejsce w przypadku innych przedmiotów.

Organizacja procesu nauczania, rozplanowanie zajęć oraz harmonogram sesji egzaminacyjnej zapewniają efektywne wykorzystanie czasu przeznaczanego na nauczanie i uczenie się oraz weryfikację i ocenę efektów uczenia się.

W analizie stanu faktycznego sformułowano rekomendacje i zalecenia dotyczącą zdiagnozowanych uchybień, które wpływają na ogólną częściowo spełnioną ocenę spełniania kryterium.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

---

Zalecenia

1. Dostosowanie liczby godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich i studentów do wymagań wynikających z definicji studiów stacjonarnych.
2. Podjęcie działań naprawczych zapobiegających występowaniu nieprawidłowości, będących podstawą do sformułowania zaleceń.

Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 3

Warunki rekrutacji na studia, kryteria kwalifikacji i procedury rekrutacyjne są przejrzyste oraz selektywne oraz umożliwiają dobór kandydatów posiadających wstępną wiedzę i umiejętności na poziomie niezbędnym do osiągnięcia efektów uczenia się. Przyjęcie na studia I stopnia na kierunek etnologia i antropologia kulturowa następuje w drodze konkursu świadectw z uwzględnieniem ocen maturalnych – wymaga się co najmniej 50 punktów przeliczanych zgodnie z przyjętym na Uczelni algorytmem zasad kwalifikacji dla tego kierunku: 30% stanowi język polski na poziomie podstawowym lub rozszerzonym, 15% matematyka na poziomie podstawowym lub rozszerzonym, 25% język obcy (do wyboru: j. angielski, j. francuski, j. niemiecki, j. hiszpański, j. włoski, j. rosyjski na poziomie podstawowym lub rozszerzonym, 30% jeden przedmiot do wyboru z wymienionych: język mniejszości narodowej (białoruski, hebrajski, litewski, niemiecki, ukraiński), język mniejszości etnicznej (łemkowski), język regionalny (kaszubski), biologia, historia, historia sztuki, historia muzyki, wiedza o tańcu, wiedza o społeczeństwie, chemia, fizyka i astronomia/fizyka, geografia, filozofia, informatyka. Kwalifikacja dla kandydatów z maturą sprzed 2005 r. odbywa się na odrębnych zasadach opisanych w stosownej uchwale.

Z kolei warunkiem przystąpienia do kwalifikacji na studia II stopnia jest uzyskanie dyplomu licencjata, magistra, inżyniera lub dyplomu równoważnego dowolnego kierunku studiów. O przyjęciu na studia decyduje jednak wynik rozmowy kwalifikacyjnej na temat jednego z wybranych wcześniej tekstów i powiązanych z nimi tematów. Spis tekstów podawany jest na stronie internetowej IRK UW. Podstawą przyjęcia jest lista rankingowa, którą tworzy się na podstawie uzyskanych punktów. Z rozmowy kwalifikacyjnej można otrzymać maksymalnie 100 punktów. W czasie rozmowy kwalifikacyjnej kandydatom zadawane są cztery pytania. Odpowiedzi na pytania są punktowane od 0 do 25 punktów. Tym samym kryteria należy uznać za bezstronne i zapewniające równe szanse w podjęciu studiów na danym kierunku, jak też gwarantujące właściwy poziom merytoryczny kandydatów. Kryteria nie uwzględniają natomiast informacji o oczekiwanych kompetencjach cyfrowych kandydatów, wymaganiach sprzętowych związanych z kształceniem z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość oraz o wsparciu Uczelni w zapewnieniu dostępu do tego sprzętu. **Rekomenduje się** wprowadzenie do zasad rekrutacyjnych informacji o oczekiwanych kompetencjach cyfrowych

kandydatów, wymaganiach sprzętowych związanych z kształceniem z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość oraz o wsparciu Uczelni w zapewnieniu dostępu do tego sprzętu.

Na Uczelni określono prawidłowo warunki i procedury potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów, które zapewniałyby możliwość identyfikacji efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów oraz ocenę ich adekwatności w zakresie odpowiadającym efektom uczenia się określonym w programie studiów. Zasady określa stosowna uchwała Senatu UW.

Na Uczelni określono także warunki i procedury uznawania efektów uczenia się uzyskanych w innej uczelni, w tym w uczelni zagranicznej. Wszelkie zasady w tym zakresie określa regulamin studiów UW. Zgodnie z przyjętymi w Jednostce procedurami dotychczasowy przebieg studiów może zostać uznany jedynie wtedy, gdy treści programowe zajęć i ich efekty uczenia się są zgodne z programem oraz efektami uczenia się przewidzianymi w programach realizowanych na UW. Przeniesienie z innej uczelni na dany kierunek jest możliwe w sytuacji ukończenia przez kandydata co najmniej dwóch semestrów studiów oraz po odbyciu rozmowy kwalifikacyjnej, co ma zagwarantować właściwy poziom kształcenia na kierunku etnologia i antropologia kulturowa.

Zasady uznawalności w wypadku studiów zagranicznych precyzuje regulamin studiów i praktyk w ramach programu Erasmus+. Nad przebiegiem procesu w tym wypadku czuwa koordynator programu Erasmus+. Tym samym przyjęte w Uczelni zasady zapewniają możliwość identyfikacji efektów uczenia się oraz oceny ich adekwatności w zakresie odpowiadającym efektom uczenia się określonym w programie studiów.

W Uczelni określono zasady i procedury dyplomowania – są trafne, specyficzne i zapewniają potwierdzenie osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się na zakończenie studiów. Zasady są określone w regulaminie studiów UW, jak też w szczegółowych, specyficznych dla kierunku etnologia i antropologia kulturowa, zasadach dotyczących przebiegu seminarium dyplomowego, składania prac dyplomowych i egzaminu dyplomowego, zawartych w uchwale Rady Dydaktycznej. Dokument precyzuje proces zatwierdzania tematów prac dyplomowych oraz przebieg egzaminu dyplomowego. Temat pracy dyplomowej wybiera student w porozumieniu z osobą kierującą pracą dyplomową. Kierujący pracą dyplomową w terminie wyznaczonym przez Radę Dydaktyczną przesyła Radzie listę studentów deklarujących zamiar pisania pracy pod jego kierunkiem wraz z roboczym tytułem prac. Tematy prac dyplomowych corocznie zatwierdza Rada Dydaktyczna kierunku, weryfikując, czy są one zgodne z profilem absolwenta kierunku etnologia i antropologia kulturowa. Na I stopniu student podejmuje tematy związane z ogólną wiedzą akademicką i badaniami etnograficznymi, dowodząc przygotowania studenta do prowadzenia badań terenowych metodami etnograficznymi, natomiast na II stopniu podsumowuje zrealizowanie indywidualnego projektu badawczego studenta (w wyjątkowych sytuacjach Rada Dydaktyczna może zatwierdzić projekt zespołowy).

Co do procesu dyplomowania, w zakresie organizacyjnym, jak i merytorycznym, jego formę, skład komisji, sposób oceniania oraz liczbę pytań precyzują stosowne dokumenty. Dopuszcza się obecność jednego z członków komisji w trybie wideokonferencji. Według uchwały egzamin składa się z 3 pytań. Na poziomie licencjackim pytania dotyczą wiedzy zdobytej w czasie studiów oraz metodyki pracy terenowej, którą student powinien opanować na pierwszym poziomie studiów. Na poziomie magisterskim zaś jedno pytanie dotyczy wiedzy ze studiów związanej z badaną tematyką, drugie metodyki i etyki badań, trzecie umiejscowienia wniosków z pracy na tle wiedzy antropologicznej. Trzecie pytanie – wedle wytycznych – powinno skłaniać studenta do podjęcia polemiki z krytycznymi

uwagami wyrażonymi w recenzjach. Tym samym sposób dyplomowania należy uznać za trafny i specyficzny dla kierunku.

System weryfikacji efektów uczenia się umożliwia monitorowanie postępów w uczeniu się oraz rzetelną i wiarygodną ocenę stopnia osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, a stosowane metody weryfikacji i oceny są zorientowane na studenta, umożliwiając uzyskanie informacji zwrotnej o stopniu osiągnięcia efektów uczenia się oraz motywują studentów do aktywnego udziału w procesie nauczania i uczenia się, jak również pozwalają na sprawdzenie i ocenę wszystkich efektów uczenia się, w tym w szczególności przygotowania do prowadzenia działalności naukowej lub udział w tej działalności.

Ogólne zasady weryfikacji i oceny osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się oraz postępów w procesie uczenia się, w tym metody stosowane w procesie nauczania i uczenia się z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, umożliwiają równe traktowanie studentów w procesie weryfikacji oceniania efektów uczenia się, także w zakresie ich przystosowania do potrzeb studentów z niepełnosprawnością. Egzaminy przewidziano jako weryfikację wiedzy zdobytej podczas zajęć prowadzonych przede wszystkim w formie wykładów, natomiast zajęcia aktywizujące studentów kończą się zaliczeniem. Wśród form weryfikacji znajdują się egzaminy w formie pisemnej bądź ustnej, ale są one stosowane rzadko. Zdobyte umiejętności weryfikowane jest za pomocą: prac pisemnych, referatów, prezentacji (w tym multimedialnych), projektów indywidualnych i zespołowych. Szczegółowe formy zaliczenia określono w sylabusach. Przewidziane formy weryfikacji pozwalają na ocenę stopnia osiągnięcia przez studentów zakładanych efektów uczenia się. Dla osób z niepełnosprawnościami – zgodnie z regulaminem studiów – w razie potrzeby przewidziano indywidualną organizację studiów, w tym weryfikację efektów uczenia się, jak też możliwość wydłużenia czasu egzaminu czy uzyskania zaliczenia. Podobne rozwiązania zaproponowano dla studentów szczególnie zdolnych. Osiągnięcie kompetencji społecznych weryfikowane jest z wykorzystaniem takich metod i narzędzi jak praca w grupach i ocena bieżąca dotycząca aktywności, w tym umiejętności publicznej argumentacji.

Przyjęte zasady weryfikacji efektów uczenia się, w czytelny sposób opisane w sylabusach, zapewniają bezstronność, rzetelność i przejrzystość procesu weryfikacji oraz wiarygodność i porównywalność ocen.

Zasady przekazywania studentom informacji zwrotnej na temat uzyskanych efektów uczenia się również są czytelne. O wynikach poszczególnych prac etapowych i egzaminów student dowiaduje się w trakcie zajęć, po uzyskaniu zaliczenia z zajęć lub zakończeniu egzaminu. W wypadku prac pisemnych otrzymuje informację zwrotną w formie oceny z komentarzem lub stosownej punktacji. Sporadycznie w części prac brakuje tego typu komentarza, a niekiedy i ocen, które wpisane są jedynie w protokoły, co może wynikać z przyjętych dla kierunku zasad informowania o jakości pracy także w formie ustnej bezpośrednio od prowadzącego zajęcia. **Rekomenduje się** zamieszczenie w pracach pisemnych danych na temat ocenionej pracy (recenzja, punkty itp.), aby student miał możliwość zapoznania się z oceną wraz z uzasadnieniem. Wykładnia ustna nie daje możliwości dokładniejszego zapoznania się z uzasadnieniem oceny.

Ogólne zasady weryfikacji i oceny osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się oraz postępów w procesie uczenia się uwzględniają również zasady postępowania w sytuacjach konfliktowych związanych z weryfikacją i oceną efektów uczenia się oraz sposoby zapobiegania i reagowania na zachowania nieetyczne i niezgodne z prawem (ściąganie na egzaminie, plagiaty). W przypadku

nieuczciwych praktyk podczas egzaminów i zaliczeń student wezwany jest do złożenia stosownych wyjaśnień. KJD jest zobowiązany do przeprowadzenia rozmowy dyscyplinującej, a następnie podejmuje decyzję o ewentualnym wniosku o wszczęcie postępowania przed uczelnianą komisją dyscyplinarną dla studentów. Strony konfliktu są informowane o ostatecznych ustaleniach i decyzjach komisji.

W procesie nauczania i uczenia się z wykorzystaniem metod oraz technik kształcenia na odległość Uczelnia wykorzystuje dostępne narzędzia internetowe oraz te oferowane przez uniwersytecką platformę Kampus. Zostały na tyle rozpoznane i użyte do prowadzenia wszystkich rodzajów zajęć, że niektóre z rozwiązań bywają wykorzystane w nauczaniu bieżącym. Uczelnia określiła też zasady weryfikacji osiągania efektów uczenia się w trybie zdalnym, ale większość z metod weryfikacji pozostała zbieżna ze stosowanymi w nauczaniu realnym, gdyż dała się przenieść z systemu bezpośredniej pracy w system pracy wirtualnej, jedynie niektóre dostosowano do trybu nauczania zdalnego. Na kierunku stosowane są różnorodne metody weryfikacji i oceny osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się oraz postępów w procesie uczenia się - testy, prace pisemne, prezentacje, referaty, projekty. Różnorodność metod stosowanych w różnym natężeniu w zależności od zajęć, sprawia, że weryfikację należy uznać za wielokierunkową, umożliwiającą sprawdzenie różnych obszarów wiedzy, umiejętności i kompetencji, co potwierdzają analizy wybranych prac etapowych oraz dyplomowych. Zastrzeżeń nie budzi także weryfikacja efektów uczenia się w ramach zajęć seminaryjnych, w czasie których przygotowuje się prace licencjackie lub magisterskie.

Zaproponowane na kierunku etnologia i antropologia kulturowa metody weryfikacji i oceny osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się oraz postępów w procesie uczenia się umożliwiają sprawdzenie i ocenę przygotowania do prowadzenia działalności naukowej lub udział w badaniach. Przyjęte metody, takie jak referat, recenzja czy projekt indywidualny/zespołowy, pozwalają na zapoznanie studentów ze specyfiką badań naukowych i umożliwiają sprawdzenie stopnia tego przygotowania. Pozwalają również na sprawdzenie i ocenę opanowania języka obcego co najmniej na poziomie B2 w przypadku studiów I stopnia oraz B2+ na poziomie studiów II stopnia. Poziom językowy sprawdzany jest również poprzez testy, kolokwia oraz dłuższe prace pisemne.

Prace etapowe i egzaminacyjne, projekty studenckie, prace dyplomowe, studenckie osiągnięcia naukowe lub inne związane z kierunkiem studiów, jak również udokumentowana pozycja absolwentów na rynku pracy i ich dalsza edukacja potwierdzają osiągnięcie efektów uczenia się. Efekty uczenia się osiągnięte przez studentów są uwidocznione w postaci prac etapowych i egzaminacyjnych oraz ich wyników, projektów, prac dyplomowych, a monitorowane poprzez prowadzenie analiz pozycji absolwentów na rynku pracy lub kierunków dalszej edukacji. Prace dyplomowe mają antropologiczny charakter, często wyrastają z własnych badań terenowych. W pracach uwzględniono wszystkie aspekty danej sfery działalności, w odniesieniu do wskazanych dyscyplin, do których kierunek został przypisany.

Rodzaj, forma, tematyka i metodyka prac egzaminacyjnych, etapowych, a także prac dyplomowych oraz stawianych im wymagań są dostosowane do poziomu oraz profilu, efektów uczenia się w dyscyplinach, do których został przypisany kierunek. Wśród prac pisemnych do form weryfikacji efektów uczenia się znajdują się eseje, prezentacje projektów, kolokwia, testy, część z nich w języku angielskim, co dodatkowo sprzyja sprawdzeniu właściwego dla danego stopnia studiów poziomu znajomości języka obcego, także specjalistycznego. Wśród ustnych – rozmowa, dyskusja, referat, prezentacja.

Dokumentowanie osiągnięcia efektów uczenia się odbywa się w formie papierowej lub elektronicznej, w postaci: 1) pisemnych prac etapowych i egzaminacyjnych archiwizowanych przez prowadzących poszczególne zajęcia, 2) protokołów egzaminacyjnych, recenzji i prac dyplomowych. Regularnie prowadzony jest monitoring losów absolwentów, m.in. za sprawą ankiet.

Studenci są autorami lub współautorami publikacji naukowych, o czym świadczą np. napisane przez nich artykuły, fragmenty prac magisterskich prezentowane na stronach internetowych projektów badawczych, w ramach których powstały, jak też posiadają inne osiągnięcia tego typu, m.in. wystąpienia konferencyjne, w dyscyplinach, do których kierunku jest przyporządkowany, a także udział w grantowych zespołach badawczych.

Zalecenia dotyczące kryterium 3 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 3 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

Kryterium spełnione

Uzasadnienie

Stosowane są formalnie przyjęte i opublikowane, spójne i przejrzyste warunki przyjęcia kandydatów na studia, umożliwiające właściwy dobór kandydatów, zasady progresji studentów i zaliczania poszczególnych semestrów i lat studiów, w tym dyplomowania, uznawania efektów i okresów uczenia się oraz kwalifikacji uzyskanych w szkolnictwie wyższym, a także potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych w procesie uczenia się poza systemem studiów.

System weryfikacji efektów uczenia się umożliwia monitorowanie postępów w uczeniu się oraz rzetelną i wiarygodną ocenę stopnia osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, a stosowane metody weryfikacji i oceny są zorientowane na studenta, umożliwiają uzyskanie informacji zwrotnej o stopniu osiągnięcia efektów uczenia się oraz motywują studentów do aktywnego udziału w procesie nauczania i uczenia się, jak również pozwalają na sprawdzenie i ocenę wszystkich efektów uczenia się, w tym w szczególności przygotowania do prowadzenia działalności naukowej lub udział w tej działalności.

Prace etapowe i egzaminacyjne, projekty studenckie, dzienniki praktyk, prace dyplomowe, studenckie osiągnięcia naukowe lub inne związane z kierunkiem studiów, jak również udokumentowana pozycja absolwentów na rynku pracy lub ich dalsza edukacja potwierdzają osiągnięcie efektów uczenia się.

W analizie stanu faktycznego zostały sformułowane rekomendacje dotyczące zdiagnozowanych uchybień, które nie mają wpływu na ogólną pozytywną ocenę spełniania kryterium.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

---

Zalecenia

Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 4

W Instytucie Etnologii i Antropologii Kulturowej zatrudnionych jest 25 pracowników naukowo-dydaktycznych, w tym: 4 profesorów tytularnych, 4 doktorów habilitowanych, 13 adiunktów. Zdecydowana większość nauczycieli akademickich (22 pracowników) posiada stopnie i tytuły naukowe w ramach dyscypliny wiodącej, tj. nauk o kulturze i religii (a w szczególności etnologii i antropologii kulturowej, która do roku 2018 posiadała w Polsce status odrębnej dyscypliny naukowej). Struktura kwalifikacji (8 pracowników samodzielnych i 13 niesamodzielnych) jest poprawna. Aktualna liczba studentów to 144 osób. Liczba kadry jest właściwa względem liczby studentów i zapewnia prawidłową realizację programu (współczynnik SSR wynosi 5,76).

Pracownicy naukowo-dydaktyczni są specjalistami w swojej dziedzinie i mają aktualny, udokumentowany dorobek naukowy w zakresie dyscypliny wiodącej, tj. nauk o kulturze i religii (w szczególności etnologii i antropologii kulturowej), oraz w zakresie pozostałych dyscyplin, do których przyporządkowano kierunek studiów, tj. nauk socjologicznych i filozofii. Pracownicy w przeciągu ostatnich 6 lat opublikowali szereg monografii, monografii wieloautorskich oraz artykułów naukowych, głównie w zakresie etnologii i antropologii kulturowej. Nauczyciele akademicy regularnie prowadzą badania naukowe, angażując do nich studentów, dzięki czemu ci ostatni mogą nabywać kompetencji badawczych. Szczególnie istotna w tym zakresie jest realizacja przedmiotu „Laboratorium etnograficzne”.

Kompetencje dydaktyczne kadry naukowej odpowiadają zakresowi wynikającemu z programu studiów i są zgodne z regułami oraz wymaganiami zawartymi w standardach kształcenia, a ich kwalifikacje w pełni umożliwiają poprawną realizację programu studiów. Nauczyciele akademicy posiadają prawidłowe kompetencje dydaktyczne prowadzenia zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.

Pracownicy prowadzą zajęcia zgodnie ze swymi kompetencjami i przy właściwym obciążeniu godzinowym. Liczba godzin zajęć na kierunku prowadzonych przez nauczycieli zatrudnionych w UW jako podstawowym miejscu pracy wynosi 86%, a zatem przekracza wymagane 75%.

Liczba nadgodzin ulega zmniejszaniu (z 648,75 godz. w roku akademickim 2020/2021 do 351 godz. w roku 2021/2022). Nadgodziny w dużej mierze są konsekwencją specyfiki programu studiów I stopnia (realizacja przedmiotu laboratorium etnograficzne złożonego z zajęć stacjonarnych oraz wyjazdów terenowych). Rozwiązaniem, które ułatwia wypracowanie właściwego obciążenia godzinowego pracowników, jest możliwość rozliczania pensum w trybie 2-letnim.

Przydział zajęć do pracowników jest prawidłowy, transparentny i adekwatny do potrzeb związanych z realizacją zajęć. Zajęcia obowiązkowe są przydzielane pracownikom według ich kompetencji naukowych, dorobku naukowego i obszarów prowadzonych badań. Władze instytutu unikają przydzielania zajęć pracownikom niezgodnych z ich kompetencjami i w przypadkach nieplanowanych zmian w obsadzie (urlopy, stypendia itp.) wybierają rozwiązania projakościowe i prostudenckie, kosztem trudniejszej organizacji zajęć. Przydział jest dokonywany etapowo od lutego każdego roku

kalendarzowego. Poprawnie funkcjonuje procedura utrzymywania wysokiego poziomu merytorycznego zajęć fakultatywnych oferowanych studentom obejmująca weryfikację ich jakości w ankietach studenckich oraz konieczność ich zmiany po 2 latach realizacji.

Potrzeby szkoleniowe nauczycieli, w tym także w zakresie podnoszenia kompetencji kształcenia na odległość, są w pełni zaspokajane dzięki działaniom Uczelni, która oferuje dużą liczbę kursów w ramach trzech programów (Program Doskonalenia Nauczycieli Akademickich "Nowoczesny Uniwersytet", Zintegrowany Program Rozwoju, Akademia Zarządzania Dydaktyką Akademicką oraz Doskonalenia Dydaktycznego Uczelni). W ostatnim roku pracownicy mieli możliwość skorzystania z zajęć podnoszących ich kompetencje w wielu obszarach, m.in. dotyczących nauki (np. Formalne aspekty opieki nad rozprawą doktorską, Budowa aktu prawnego na przykładzie uchwał rad naukowych dyscyplin, Identyfikacja badacza w sieci), obsługi narzędzi informatycznych (np. Przydatne funkcjonalności aplikacji Google Workspace w zarządzaniu pracą własną i zespołową oraz komunikacją online), nabywania kompetencji społecznych (np. Jak radzić sobie w trudnych sytuacjach podczas zajęć dydaktycznych na uczelni, Warsztaty wzmacniające postawy równościowe w dydaktyce akademickiej UW), ulepszania dydaktyki (np. Tworzenie sylabusu w praktyce, Flipped classroom i blended learning - efektywne zastosowanie elementów nauczania zdalnego w projektowaniu procesu dydaktycznego na poziomie akademickim), poprawy kompetencji językowych (np. Conference and presentation language for Researchers C1) i innych (np. Prawo własności intelektualnej w kontekście dydaktyki i prowadzenia zajęć ze studentami, Wyzwania lidarskie). Z oferty skorzystała część pracowników IEiAK. Instytut oferuje wsparcie techniczne pracownikom i studentom, co szczególnie przydatne było w okresie pandemii, kiedy zakupiono odpowiedni sprzęt (kamery internetowe, laptopy) i zapewniono możliwość prowadzenia zajęć online w pokojach pracowniczych, zaś niektórym studentom wypożyczano laptopy do okresowego korzystania. Pracownicy mają możliwość zgłaszania swoich potrzeb w dwojaki sposób: poprzez rozmowy z władzami Instytutu oraz poprzez ankiety ogólnouczelniane realizowane co kilka lat (np. ankieta Biblioteki Uniwersyteckiej UW obejmująca pracowników biblioteki IEiAK). Pracownicy mają do dyspozycji dwóch pracowników administracyjnych, którzy pomagają w rozwiązywaniu problemów technicznych. Monitorowanie zadowolenia pracowników w zakresie prawidłowego działania i funkcjonalności narzędzi do nauczania zdalnego odbywa się za pomocą bieżących rozmów pracowników z członkami Rady Dydaktycznej (w szczególności z wicedyrektorem ds. studenckich) i jest wystarczające.

Ocenianie nauczycieli akademickich dokonywane jest zarówno przez studentów (semestralnie), jak i w formie kompleksowej oceny okresowej raz na cztery lata, a także częściowej – w formie hospitacji przez innych nauczycieli. W pierwszym przypadku (oceny studenckiej) funkcjonuje system elektronicznych ankiet w USOS, do których wyników ma dostęp pracownik oraz jego przełożeni. W drugim przypadku (oceny okresowej) stosowany jest system oceny za pomocą „Arkusza oceny okresowej nauczyciela akademickiego” oraz ustaleń Wydziałowej Komisji Oceniającej Nauczycieli Akademickich. W ciągu ostatnich 6 lat nie było negatywnej oceny okresowej pracownika IEiAK. W trzecim przypadku (hospitacji) procedura jest skonstruowana prawidłowo i ocenianie prowadzenia zajęć przez innych wykładowców działa dobrze na poziomie adiunktów. Zostały jednak stwierdzone braki w bieżącym hospitowaniu zajęć prowadzonych przez profesorów tytularnych oraz doktorów habilitowanych oraz nieobecność hospitacji w okresie pandemii. **Rekomenduje się** ustalenie harmonogramów hospitacji uwzględniających pracowników samodzielnych.

Okresowych przeglądów kadry prowadzącej kształcenie oraz wniosków z oceny dokonywanej przez studentów dokonuje wicedyrektor ds. studenckich w uzgodnieniu z bezpośrednim przełożonym

pracownika (kierownik zakładu). W rozmowie z pracownikiem ścieżkę uzgadnia ścieżkę doskonalenia dydaktycznego oraz połączenia jej ze ścieżką rozwoju naukowego. W instytucie udaje się łączenie wymiaru dydaktycznego z naukowym, co w przypadku etnologii i antropologii kulturowej jest sporym wyzwaniem (wymóg prowadzenia długotrwałych badań terenowych pozostaje w konflikcie z wymogiem realizacji całorocznej dydaktyki).

Dobór nowych zatrudnionych nauczycieli akademickich uwzględnia ich dorobek naukowy, doświadczenie dydaktyczne i organizacyjne. Obowiązująca na wydziale procedura przeprowadzania konkursów w oparciu o wypełnianie zestandaryzowanej Karty Oceny Kandydata jest wysoce obiektywna i transparentna. Realizowana dzięki niej polityka kadrowa umożliwi zatrudnianie osób o najwyższych kwalifikacjach, w tym obywateli zagranicznych wykształconych poza Polską, może też wpływać na ograniczanie możliwości zatrudniania młodych pracowników naukowych (po uzyskaniu tytułu doktora) poprzez preferowanie osób posiadających jak największy i najwyższy oceniany punktowo dorobek naukowy.

Polityka kadrowa obejmuje zasady rozwiązywania konfliktów, a także reagowania na przypadki zagrożenia lub naruszenia bezpieczeństwa, jak również wszelkich form dyskryminacji i przemocy wobec członków kadry oraz form pomocy ofiarom. Pracownicy dysponują trzema ścieżkami szukania rozwiązania problemu. Po pierwsze, jest to ścieżka ogólnouczelniana. W jej obrębie jest możliwość zgłoszenia sprawy u niezależnego rzecznika akademickiego (Ombudsman Uniwersytetu Warszawskiego), którego zadaniem jest wspieranie pracowników i studentów w rozwiązywaniu konfliktów i dbaniu, aby wszyscy członkowie społeczności akademickiej byli traktowani uczciwie i sprawiedliwie. Ponadto kwestie zapewniania i polepszania bezpieczeństwa pracowników są monitorowane poprzez wykonywaną okresową ankietyzację, np. zrealizowana kilka lat temu ankieta na UW na temat szacowania ryzyka zawodowego. Pracownik ma też możliwość szukania wsparcia w Centrum Pomocy Psychologicznej UW. Po drugie, jest to ścieżka kontaktu z władzami instytutowymi i/lub wydziałowymi. Ponadto w obrębie IEiAK działa Komisja ds. Etyki Badań Naukowych, w obrębie której rozpatrywane są m.in. problemy zapewnienia bezpieczeństwa pracowników w trakcie badań terenowych. Po trzecie, jest to ścieżka związków zawodowych. W instytucie jest zapewniony wybór związków zawodowych i aktualnie działają dwa związki, tj. NSZZ Solidarność i Inicjatywa Pracownicza.

Zalecenia dotyczące kryterium 4 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 4 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

Kryterium spełnione

Uzasadnienie

Kompetencje i doświadczenie, kwalifikacje oraz liczba nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia ze studentami zapewniają prawidłową realizację zajęć oraz osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się.

Polityka kadrowa zapewnia dobór nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia, oparty o transparentne zasady i umożliwiający prawidłową realizację zajęć, uwzględnia systematyczną ocenę

kadry prowadzącej kształcenie, przeprowadzaną z udziałem studentów, której wyniki są wykorzystywane w doskonaleniu kadry, a także stwarza warunki stymulujące kadrę do ustawicznego rozwoju.

W analizie stanu faktycznego zostały sformułowane rekomendacje dotyczące zdiagnozowanych uchybień, które nie mają wpływu na ogólną pozytywną ocenę spełniania kryterium.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

---

Zalecenia

Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 5

Instytut jest zlokalizowany w ścisłym centrum Warszawy, co stanowi zaletę w przypadku kształcenia na kierunku etnologia i antropologia kulturowa. Specyfika kształcenia etnologa polega na tym, że pracuje on ze społecznościami lokalnymi oraz wieloma typami instytucji kulturalnych, badawczo-marketingowych czy społecznych. Usytuowanie w centrum miasta ułatwia podejmowanie współpracy z podmiotami zewnętrznymi zarówno dydaktycznych, popularyzatorskich jak i stricte aktywistycznych, które są jedną z cech charakterystycznych dla etnologii na Uniwersytecie Warszawskim.

Instytut dysponuje trzema salami wykładowymi (liczba miejsc od 80-22 osób) i czterema salami dydaktycznymi (liczba miejsc 10-15 osób) umiejscowionymi w dwóch różnych lokalizacjach: na dwóch piętrach budynku głównej lokalizacji instytutu przy ul. Żurawia 4 (trzy sale wykładowe, dwie sale dydaktyczne) oraz w budynku Szkoły Głównej przy ul. Krakowskie Przedmieście 26/28 (dwie sale dydaktyczne). Wszystkie sale wykładowe mają zapewniony podstawowy sprzęt dydaktyczny (tablice, zamontowane na stałe projektory multimedialne, komputery), do niektórych sal dydaktycznych o małej liczbie miejsc, laptopy są pobierane z sekretariatu IEiAK. Ponieważ wielkość sal w Instytucie jest zróżnicowana, umożliwia to prowadzenie zarówno otwartych wykładów i konferencji (w razie potrzeby jest możliwość używania auli na 80 osób na parterze budynku przy ul. Żurawiej), jak i kameralnych seminariów. Aktualny stan infrastruktury dydaktycznej (lokalizacja, liczba i wyposażenie sal dydaktycznych) jest zgodny z potrzebami procesu nauczania oraz uczenia się etnologa i umożliwia osiągnięcie efektów uczenia się przypisanych do tego kierunku. **Rekomenduje się** polepszenie infrastruktury dydaktycznej poprzez zwiększenie liczby sal dydaktycznych w budynku IEiAK przy ul. Żurawiej 5.

Infrastruktura informatyczna i wyposażenie techniczne Instytutu są sprawne, nowoczesne i umożliwiają prawidłową realizację zajęć oraz wspomagają rozwój naukowy pracowników i studentów. Pokoje wykładowców akademickich, pracowników administracyjnych oraz stanowiska studenckie w czytelnicy, są wyposażone w komputery, laptopy wraz z aktualnym specjalistycznym oprogramowaniem, które oferuje możliwość nauczania i uczenia się z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość (m.in. dającą sposobność pracy zespołowej dzięki internetowym platformom

komunikacyjnym lub internetowy dostęp do zasobów elektronicznych uczelni). W przeszłości Instytut prowadził kształcenie na bazie programu EDET (Edytor Etnograficzny) wspierającego pracę nad wywiadami etnograficznymi, który opracowany został przez pracownika naukowego IEiAK. Oprócz tego instytutu dysponuje aparatami fotograficznymi i dyktafonami niezbędnymi do prowadzenia etnograficznych badań terenowych. **Rekomenduje się** polepszenie infrastruktury technicznej poprzez wyposażenie instytutu w nowoczesny sprzęt polepszający jakość prowadzenia zajęć hybrydowych (mikrofony o odpowiedniej specyfikacji technicznej umożliwiające bezproblemową komunikację dwukierunkową).

Liczba, wielkość i układ pomieszczeń, ich wyposażenie techniczne, liczba stanowisk komputerowych i specjalistyczne oprogramowanie są dostosowane do liczby studentów i liczebności grup.

W Instytucie przy ul. Żurawiej 5 znajduje się Biblioteka IEiAK z bogatym, specjalistycznym i unikatowym księgozbiorem; pracownicy i studenci mają też do dyspozycji Bibliotekę Główną UW oraz dostęp do jednych z największych w Polsce bazy danych, katalogów oraz czasopism za pośrednictwem BUW. Do dyspozycji studentów, przez 7 godzin dziennie, jest jasna i przestronna czytelnia z trzema stanowiskami komputerowymi z dostępem do zasobów i katalogów bibliotecznych oraz 22 miejscami do pracy. Pracownicy i studenci mają do dyspozycji dwa urządzenia wielofunkcyjne do kopiowania i skanowania materiałów, mogą także zamawiać ich skopiowanie lub zeskanowanie. Biblioteka IEiAK zapewnia komfortowe korzystanie ze swoich zasobów w formie tradycyjnej i cyfrowej.

Zasady korzystania z infrastruktury dydaktycznej, naukowej i bibliotecznej są zgodne z zasadami BHP.

Studenci mają zapewniony dostęp do części pomieszczeń poza godzinami zajęć w celu samodzielnego wykonywania zadań. Studenci dysponują własnym pokojem, przeznaczonym na działalność kół studenckich, wyposażonym w czajnik elektryczny i mikrofalówkę. Czytelnia, po uzgodnieniu z pracownikami Biblioteki i władzami instytutu, po godzinach pracy czytelnia, służy także jako miejsce zebrań studenckich. W całym budynku IEiAK jest dostępny dla pracowników i studentów bezprzewodowy Internet, choć ze względu na obecność innych podmiotów użytkujących budynek używających własnych sieci bezprzewodowych, sygnał nie zawsze jest stabilny.

Budynek Instytutu ma udogodnienia dla osób z niepełnosprawnościami ruchowymi, które częściowo zlikwidowały bariery uniemożliwiające im swobodne korzystanie z infrastruktury instytutu. Budynek posiada podjazd oraz windę dostosowaną dla osób z niepełnosprawnościami. Zapewnia to im dostęp do większości sal, biblioteki oraz urządzeń sanitarnych. Każdorazowo pracownicy portierni budynku zapewniają takim osobom pomoc. Pomieszczenia dydaktyczne usytuowane na półpiętrze są niedostępne dla osób z niepełnosprawnością ruchową, ponieważ winda nie zatrzymuje się na półpiętrach. Władze instytutu, w wypadku podjęcia studiów przez osobę z niepełnosprawnością, dostosują plan zajęć tak, aby taka osoba miała zajęcia wyłącznie w salach, do których będzie miała dostęp. Do tej pory nie było studentki/studenta na etnologii z niepełnosprawnością ruchową. Toalety w całym instytucie są pozbawione udogodnień dla osób z niepełnosprawnościami. **Rekomenduje się** przystosowanie jednej z toalet do osób z niepełnosprawnościami.

Infrastruktura informatyczna i oprogramowanie stosowane w kształceniu z wykorzystywaniem metod i technik kształcenia na odległość umożliwia synchroniczną i asynchroniczną interakcję między studentami i wykładowcą akademickim. Studenci mają dostęp do wirtualnych laboratoriów, takich jak wykłady, sympozja lub warsztaty online z udziałem gości z zagranicy lub interesariuszy zewnętrznych (np. Stowarzyszenia Pracownia Etnograficzna). Używane systemy informatyczne wykorzystywane w dydaktyce (platformy internetowe) są połączone z systemami ogólnouczelnianymi. Biblioteka IEiAK jest

połączona z ogólnouczelnianym systemem bibliotecznym i jako część Systemu Biblioteczno-Informacyjnego UW korzysta z zaimplementowanego oprogramowania komputerowego dostępnego za pośrednictwem Biblioteki Głównej UW. Studenci mają do dyspozycji kilka sposobów wypożyczania książek zarówno z Bibliotek IEiAK jak i BUW, m.in. niedawno wprowadzono usługę telefonicznego składania zamówień.

Zasoby biblioteczne są aktualne w zakresie etnologii i antropologii kulturowej, wielojęzyczne i systematycznie uzupełniane o najnowsze publikacje polskie i zagraniczne (co roku księgozbiór powiększa się o ok. 300–350 pozycji). Księgozbiór IEiAK jest widoczny w dwóch katalogach online – BUW system Virtua (książki) i IEiAK system KOHA (książki, czasopisma, prace dyplomowe). Za pośrednictwem BUW zbiory są widoczne w Narodowym Uniwersalnym Katalogu Centralnym (NUKAT). Zasoby biblioteczne, informacyjne i edukacyjne Instytutu odpowiadają na potrzeby kształcenia etnologa i umożliwiają osiągnięcie zakładanych efektów uczenia się, w tym przygotowanie i prowadzenie działalności naukowej. Zbiory biblioteczne gwarantują niezbędną liczbę egzemplarzy dostosowaną do potrzeb procesu kształcenia (pozycje wymienione jako podstawowa w sylabusach przedmiotów) oraz liczby studentów. Są dostępne zarówno tradycyjnie, jak i z wykorzystaniem narzędzi informatycznych. Pracownicy biblioteki oprócz wypożyczania egzemplarzy drukowanych przygotowują wersje elektroniczne materiałów dydaktycznych, które następnie są udostępniane studentom przez prowadzących za pomocą systemu USOS lub poczty elektronicznej. Ponadto pracownicy i studenci mają do dyspozycji duże zasoby elektroniczne prenumerowane za pośrednictwem BUW. Są to najnowsze czasopisma zagraniczne, e-książki, do których użytkownicy mają dostęp z komputerów UW i domowych.

Biblioteka IEiAK zapewnia osobom z niepełnosprawnościami pełne korzystanie z zasobów. Wprawdzie sama Biblioteka nie dysponuje udogodnieniami technicznymi dla niepełnosprawnych (wydzielone miejsca w czytelni, czytniki itp.), ale w razie potrzeby ściśle współpracuje z Biurem ds. Osób z Niepełnosprawnościami oraz Biblioteką Główną UW, która posiada specjalistyczny sprzęt (kabiny dla osób niedowidzących i słabowidzących wyposażone stanowiska z zainstalowanym oprogramowaniem do odczytu ekranu, aplikacje powiększające „ekran”, szybkie skanery dedykowane do skanowania książek, komputery z oprogramowaniem OCR, umożliwiające zapis zeskanowanych treści w dokumentach tekstowych, 80-znakowy monitor brajlowski, pozwalający na szczegółową analizę tekstu osobom niewidomym). Biblioteka IEiAK we własnym zakresie zapewnia możliwość skanowania i adaptacji materiałów dydaktycznych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami wzroku oraz możliwość telefonicznego zamawiania książek na preferencyjnych warunkach.

W instytucie prowadzone są okresowe przeglądy zasobów bibliotecznych, infrastruktury dydaktycznej, informatycznej, technicznej, w tym wykorzystywanej w kształceniu z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, z udziałem pracowników i przedstawicieli studentów, a ich wyniki są wykorzystywane do rozwoju i doskonalenia bazy. Po pierwsze, takimi przeglądami zajmuje się Komisja Biblioteczna, w ramach której zasiadają pracownicy naukowcy i biblioteczni, monitorująca potrzeby Biblioteki i wskazująca obszary, w których niezbędne jest unowocześnienie i aktualizacja zasobów informatycznych i sprzętowych (np. na wniosek Komisji władze Instytutu w ostatnich latach zakupiły skaner UCR oraz dodatkowy laptop przeznaczony wyłącznie do obsługi systemu katalogowania). Jako praktykę wartą naśladowania należy wskazać wysokie kwalifikacje zawodowe pracowników biblioteki, którzy dysponują zarówno wykształceniem etnologicznym, jak i z zakresu informacji naukowej. Po drugie, przeglądami co najmniej raz w roku, zajmuje się Rada Dydaktyczna, w której zasiadają pracownicy naukowcy i przedstawiciele studentów. Na jej forum dyskutowane są wszystkie potrzeby i

propozycje w zakresie rozwoju i doskonalenia bazy IEiAK, np. w składaniu zamówień na zakupy nowych książek biorą aktywny udział zarówno pracownicy, jak i studenci formułując postulaty na spotkaniach Rady. Zakupy dokonywane są na bieżąco ze środków grantowych pracowników oraz środków instytutowych.

Zalecenia dotyczące kryterium 5 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 5 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

Kryterium spełnione

Uzasadnienie

Infrastruktura dydaktyczna, naukowa, biblioteczna i informatyczna, wyposażenie techniczne pomieszczeń, środki i pomoce dydaktyczne, zasoby biblioteczne, informacyjne, edukacyjne oraz aparatura badawcza, a także infrastruktura innych podmiotów, w których odbywają się zajęcia są nowoczesne, umożliwiają prawidłową realizację zajęć i osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się, w tym przygotowanie do prowadzenia działalności naukowej lub udział w tej działalności, jak również są dostosowane do potrzeb osób z niepełnosprawnością, w sposób zapewniający tym osobom pełny udział w kształceniu i prowadzeniu działalności naukowej.

Infrastruktura dydaktyczna, naukowa, biblioteczna i informatyczna, wyposażenie techniczne pomieszczeń, środki i pomoce dydaktyczne, zasoby biblioteczne, informacyjne, edukacyjne oraz aparatura badawcza podlegają systematycznym przeglądom, w których uczestniczą studenci, a wyniki tych przeglądów są wykorzystywane w działaniach doskonalących.

W analizie stanu faktycznego zostały sformułowane rekomendacje dotyczące zdiagnozowanych uchybień, które nie mają wpływu na ogólną pozytywną ocenę spełniania kryterium.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

---

Zalecenia

Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 6

Na kierunku prowadzona jest stała współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w zakresie planowania, realizacji i ewaluacji programu studiów. Są to podmioty o zakresie regionalnym, krajowym oraz międzynarodowym z obszaru szeroko pojętej kultury, instytucje publiczne, edukacyjne, organizacje pozarządowe oraz firmy prywatne, adekwatnie do specyfiki kierunku. Współpraca ta

realizowana jest nieformalnie, a także w oparciu o sformalizowane umowy, podpisane na przykład z Państwowym Muzeum Etnograficznym w Warszawie, Muzeum Ruchu Ludowego, Polskim Towarzystwem Afrykanistycznym czy Urzędem ds. Cudzoziemców MSWiA. Prowadzona jest również współpraca z agencjami badawczymi i user experience oraz podmiotami z sektora medycznego. IEiAK stale współpracuje również ze Stowarzyszeniem „Pracownia Etnograficzna” im. Witolda Dynowskiego (której twórczyniami i pracowniczkami są absolwentki IEiAK). Wspólnie organizowane są spotkania naukowe, dyskusje panelowe i promocje książek, w których uczestniczą na równych zasadach pracownicy naukowcy, studenci oraz osoby spoza akademii zainteresowane badaniami naukowymi.

Współpraca z otoczeniem przybiera różnorodne formy adekwatnie do celów kształcenia i potrzeb wynikających z realizacji programu studiów i osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się. Jest to m.in. realizacja wspólnych projektów naukowo-badawczych, opiniowanie programów studiów, prowadzenie zajęć przez praktyków, realizacja praktyk, wizyty studyjne, realizacja projektów edukacyjnych, realizacja konferencji, debat, dokumentacja dziedzictwa materialnego, prowadzenie warsztatów i szkoleń, tworzenie publikacji i tekstów popularyzatorskich, popularyzowanie wiedzy.

Interdyscyplinarny Zespół Badań nad Dzieciństwem UW w Zakładzie Antropologii Medycyny i Cieleśności stale współpracuje ze Stowarzyszeniem na Rzecz Leczenia Niepłodności i Wspierania Adopcji „Nasz Bocian”. Współpraca zaowocowała projektami badawczymi finansowanymi z NCN, których wyniki były przedstawiane i omawiane nie tylko na konferencjach naukowych, lecz także na zajęciach dydaktycznych dotyczących szeroko pojętego rodzicielstwa i pokrewieństwa, jak również antropologii dzieciństwa i medycyny. Interdyscyplinarny Zespół Badań nad Dzieciństwem UW współpracuje także z instytucjami publicznymi i edukacyjnymi. Współpraca z Fundacją Kosmos dla dziewczynek zaowocowała wspólną interdyscyplinarną konferencją na temat *girlhood studies* w Polsce (październik 2022). Konferencja odbyła się w Muzeum Etnograficznym, które było jej oficjalnym partnerem, a była sponsorowana przez firmy znane na rynku światowym i krajowym.

Z sukcesem prowadzona jest także współpraca z instytucjami kultury w ramach zajęć miniatury etnograficzne łączących wiedzę teoretyczną z praktyką. Dają one osobom studiującym narzędzia i konkretne umiejętności. Zrealizowano dziesięć takich zajęć, korzystając ze ścisłej współpracy z Prywatnym Muzeum Kurpiowskim w Wachu – Laury i Zdzisława Bziukiewiczów, Okręgowym Muzeum w Suwałkach, Muzeum Narodowym Rolnictwa i Przemysłu Rolno-Spożywczego w Szreniawie, Muzeum Sztuki Ludowej w Otrębusach, Muzeum w Łowiczu, Nadbużańskim Uniwersytetem Ludowym, Gminą Kadzidło oraz Gminną Biblioteką Publiczną w Kadzidle im. Wojciecha Woźniaka. Instytucje te brały czynny udział w wspieraniu pozostałych zajęć jak: *dziedzictwo kulturowe – wokół teorii i praktyki, Regionalność, lokalność, dziedzictwo kulturowe*.

W ramach laboratorium „Zieleń miejska” w latach 2019–2021 nawiązana została współpraca z Zarządkiem Zieleni m.st. Warszawa. Studenci brali udział w działaniach organizowanych przez Zarząd Zieleni – w kampaniach informacyjnych, np. informowaniu o planach przeprowadzenia wycinki drzew przy ul. Mickiewicza, uczęszczali na posiedzenia rad gmin, mieli okazję poznać instytucje municypalne, prowadzili spotkania z urzędnikami miejskimi.

W latach 2018 i 2019 realizowany był projekt dydaktyczny polegający na współpracy pomiędzy Instytutem Etnologii i Antropologii Kulturowej UW a Muzeum Sztuki Nowoczesnej w Warszawie oraz Akademią Sztuk Pięknych w Warszawie pt. *Mapowanie stycznych / przepływów – sztuka, muzeum, społeczności*. Był to warsztat związany z prowadzeniem badań terenowych i wizyt studyjnych dla studentów i studentek w Muzeum Sztuki Nowoczesnej w Warszawie i w miejscowości Kurówko k.

Sierpca. Warsztat poświęcony był procesom tworzenia wystawy indywidualnej Rycharskiego w MSN oraz recepcji tej wystawy w środowiskach lokalnych i ogólnopolskich.

Pracownicy instytutu realizowali także współpracę z Urzędem ds. Cudzoziemców, prowadząc szkolenia oraz opracowania dla pracowników dotyczące sytuacji społeczno-politycznej na Kaukazie Północnym.

W latach 2021–2022 ze Stowarzyszeniem im. Stanisława Brzozowskiego oraz Krytyką Polityczną realizowany był projekt „Media Activism”, którego częścią było badanie relacji międzygatunkowych na Zakolu Wawerskim. Pokłosiem projektu jest prowadzona w tym terenie grupa laboratoryjna studentów IEiAK służąca poznaniu metody etnograficznej. Studentki i studenci mają możliwość korzystania z sieci kontaktów nawiązanych przez prowadzącą grupę podczas jej współpracy w projekcie. Mogą nawiązać kontakty z aktywistkami, artystami, działaczami na rzecz Zakola.

Po agresji Rosji na Ukrainę w lutym 2022 studenci zaangażowali się w działania wolontariackie na przejściu granicznym w Medyce. Byli angażowani do pracy na miejscu, ale także do tłumaczenia materiałów w różnych konfiguracjach językowych. W podobnym zakresie współpracowali z ekspertami romskimi w celu wsparcia uchodźców pochodzenia romskiego. Studenci IEiAK angażowani byli także w charakterze wolontariuszy przy organizowaniu, przy wsparciu IEiAK, szkoleń psychologicznych dla osób pomagających w pierwszych dwóch miesiącach po 22 lutego 2022 roku.

Przygotowywane były także ekspertyzy dla interesariuszy zewnętrznych, robione wraz z grupami studentów kierunku etnologia z zastosowaniem metody etnograficznej (np. na zamówienie Muzeum Narodowego w Warszawie pt. „Preferencje kulturowe warszawskiej korporacji i recepcja Muzeum Narodowego w Warszawie”). Realizowane były także badania m.in. dla Carrefour Polska pt. „Zwyczaje zakupowe współczesnych Polaków”. Obejmowały one badania prowadzone przez studentów metodą etnograficzną (obserwacja uczestnicząca uzupełniona wywiadami otwartymi, pogłębionymi) w Warszawie, Poznaniu, Gnieźnie, Bytomiu i Katowicach. Wnioski zaprezentowane zostały w raporcie pt. „Współczesne praktyki zakupowe” oraz na V Kongresie Shopper Managerów organizowanym przez POPAI Polska. Konsekwencją tej współpracy badawczej był staż dla trójki studentów w dziale Public Relations Carrefour Polska.

Inną formą współpracy z otoczeniem społecznym są aktywności mające na celu promowanie kierunku etnologia i antropologia kulturowa wśród młodzieży szkolnej. Do nich można zaliczyć wykłady wygłoszone dla uczniów klas z maturą międzynarodową (IB) w Zespole Szkół Bednarska, dotyczący Stereotypów narodowych.

W 2017 roku Instytut podpisał porozumienie ze Stowarzyszeniem 1000HZ, zajmującym się m.in. popularyzacją i rozwojem badań w ramach etnomuzykologii i antropologii dźwięku, np. poprzez działalność wydawniczą. Dzięki porozumieniu Instytut uczestniczył w przygotowaniu kilku wydawnictw muzycznych, stowarzyszenie zaś wsparło swoją siecią kontaktów ofertę dydaktyczną Instytutu, organizując gościnny udział specjalistów w zakresie produkcji dźwięku, nagrywania dźwięku oraz muzyków w licznych zajęciach dydaktycznych (Radio-etnografia, Etnografie dźwiękowe: grupa dyskusyjna / warsztat).

Zrealizowano także multimedialny projekt badawczo-artystyczny „CARGO/(nie)materialność” we współpracy z Muzeum Azji i Pacyfiku w Warszawie, Galerii 18A i Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie. W ramach projektu studenci IEiAK współpracowali z Muzeum i Galerią, przygotowując pod kierunkiem artystów ekspozycje artystyczne z elementami antropologii.

Ważnym aspektem współpracy z otoczeniem jest zaangażowanie pracodawców w prowadzenie wybranych zajęć, np. z user experience czy części laboratoriów badawczych.

Pracodawcy są zaangażowani w opiniowanie programów studiów, a na podstawie ich sugestii wprowadzane są zmiany podnoszące jakość kształcenia. Konsultacje takie prowadzone są w głównej mierze podczas spotkań nieformalnych, konferencji czy realizacji wspólnych projektów. W efekcie takich konsultacji wprowadzono zmiany w programie studiów, np. dodano do oferty zajęcia z zakresu user experience prowadzone przez praktyków z doświadczeniem w badaniach UX oraz pracowników Państwowego Muzeum Etnograficznego. Od przyszłego roku akademickiego realizowane będą również zajęcia user experience/ customer experience we współpracy z Akademią Leona Koźmińskiego.

Analiza form współpracy jednostki z otoczeniem wskazuje, że jest ona realizowana adekwatnie do celów kształcenia i potrzeb wynikających z realizacji programu studiów i osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się. Również dobór instytucji jest zgodny z dyscyplinami, do których kierunku jest przyporządkowany, koncepcją i celami kształcenia oraz wyzwaniem zawodowego rynku pracy właściwego dla absolwentów etnologii i antropologii kulturowej.

W trakcie pandemii Covid-19 i czasowego ograniczenia w funkcjonowaniu uczelni utrzymywane były kontakty z otoczeniem w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów w formie zdalnej.

Jednostka prowadzi okresowe przeglądy współpracy z otoczeniem, a ich wyniki wykorzystuje do podnoszenia jakości kształcenia. Co roku, po zakończeniu cyklu kształcenia, prowadzona jest ewaluacja, a w lutym następnego roku wprowadzane są zmiany w programie studiów. W okolicach stycznia każdego roku prowadzone są nieformalne konsultacje z pracodawcami na temat ich potrzeb i sugestii zmian w programie. Jednostka pozostaje w kontakcie z absolwentami, którzy zatrudnieni w sektorze kultury, pozarządowym, JST lub sektorze prywatnym współpracują z uczelnią. Opinie absolwentów brane są pod uwagę w doskonaleniu programu studiów i współpracy z otoczeniem. Są plany ustrukturyzowania współpracy z otoczeniem i stworzenia rady pracodawców, która będzie spotykać się w styczniu co roku i opiniować program studiów.

Zalecenia dotyczące kryterium 6 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 6 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

Kryterium spełnione

Uzasadnienie

Rodzaj, zakres i zasięg działalności instytucji współpracujących jest adekwatny do dyscyplin, do których przypisany jest kierunek, oraz z zawodowym rynkiem pracy dla absolwentów etnologii i antropologii kulturowej. Współpraca jednostki z otoczeniem zewnętrznym prowadzona jest w sposób systematyczny, w formach adekwatnych do celów kształcenia i potrzeb wynikających z realizacji programu studiów i osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się. Również podczas pandemii Covid-19 utrzymywane były kontakty z otoczeniem zewnętrznym. Jednostka prowadzi cykliczne przeglądy współpracy z interesariuszami, a ich wyniki wykorzystuje do podnoszenia jakości kształcenia.

W analizie stanu faktycznego zostały sformułowane rekomendacje dotyczące zdiagnozowanych uchybień, które nie mają wpływu na ogólną pozytywną ocenę spełniania kryterium.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

---

Zalecenia

Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 7

Umiędzynarodowienie kadry i studentów w IEiAK prowadzone jest w oparciu o specyfikę studiów etnologicznych na Uniwersytecie Warszawskim, których naczelnym założeniem jest pojmowanie uniwersytetów jako przestrzeni społecznych stwarzających warunki do rozwoju samodzielnego myślenia. Instytut realizuje swoją strategię, zgodnie z którą dąży do tego, aby stać się areną dialogu i wymiany poglądów, otwartą na nowe idee i pomysły, z jednoczesnym zachowaniem szacunku dla odmiennej opinii i godności osobistej. Głównym celem kształcenia jest przekazywanie studentom wiedzy w zakresie etnologii i antropologii kulturowej oraz kształtowanie umiejętności potrzebnych do prowadzenia etnograficznych badań terenowych oraz analizy i interpretacji procesów kulturowo-społecznych. Powyższa koncepcja i cele kształcenia są osiągane za pomocą umiędzynarodowienia procesu kształcenia w wielu obszarach.

Po pierwsze, w obszarze działalności naukowej prowadzonej przez pracowników. Wykładowcy instytutu publikują liczne prace naukowe w zagranicznych wydawnictwach (np. monografie wydane w Berghahn Books, Routledge, Peter Lang, Sean Kingston Publishing) i czasopismach (21 artykułów), są członkami międzynarodowych zespołów badawczych (np. Gender Wars: East and South; Uniwersytetu Oksfordzkiego, sieci #Colleex – Collaboratory of Ethnographic Experimentation; Transversive Anthropologies: Souths and Easts Go Abroad w Kolumbii). Prowadzą też badania terenowe razem z partnerami zagranicznymi (np. z Uniwersytetem w Winnicy w Ukrainie, z Uniwersytetem w Malawi w Afryce, z Uniwersytetem Technologicznym w Pereira w Kolumbii, z Uniwersytetem w Barcelonie). Ponadto pracownicy IEiAK są bardzo aktywni na polu wyjazdów zagranicznych na staże i stypendia (m.in. do Wielkiej Brytanii, Finlandii, Norwegii, Szwecji, Austrii, Słowenii, Czech, Islandii, Brazylii, Meksyku, Filipin) oraz biorą udział w szeregu konferencji międzynarodowych w ośrodkach zagranicznych oraz sami organizują międzynarodowe konferencje w Polsce.

Drugim obszarem jest prowadzenie przez pracowników wykładów i zajęć obcojęzycznych w czasie pobytów zagranicznych. Przykładami takich zajęć mogą być w roku 2021: „Praticas e ideologias linguisticas na diaspora” (15 godz.), „Migração, mobilidades e linguagem” (60 godz.); „Sexuality Under and After State Socialism: Central-Eastern Europe and Beyond” (MPhil in Russian and East European Studies, 22 godz.); w roku 2022 “Professional self-identifications in post-socialist healthcare systems”, “Covid-19 and Polish primary care” Comenius University Bratislava, Erasmus+ Staff Mobility; wykład pt. “Migrants’ relations with nature” w ramach cyklu wykładów Institut für Kulturanalyse, Alpen-Adria University, Klagenfurt-am-Worthersee, Austria; zajęcia pt. „Green is good? Migrants’ relations with

natural environment” w ramach Language, Power and Society Research Group Seminars, University of Wolverhampton, Wlk. Brytania.

Trzecim obszarem są pobyty badaczy zagranicznych w IEiAK i prowadzenie przez nich wykładów oraz seminariów (łącznie kilkanaście wykładów w tym uznane autorytety naukowego oraz opieka naukowa i tutoring prowadzonych przez pracowników Instytutu nad doktorantami i studentami z zagranicy przebywającymi w Polsce.

Czwartym obszarem jest prowadzenie kształcenia w języku obcym. W tym przypadku strategia umiędzynarodowienia prowadzona przez Instytut opiera się o język angielski (co związane jest ze specyfiką antropologii), choć trzeba zauważyć, że kadra IEiAK dysponuje potencjałem, który może znacznie poszerzyć zakres umiędzynarodowienia (pracownicy znający język hiszpański, portugalski i współpracujący z instytucjami akademickimi i naukowymi krajów iberyjskich oraz latynoamerykańskich). W języku angielskim prowadzona jest duża liczba zajęć na kierunku (np. w ostatnim roku akademickim oferowano 8 zajęć w tym języku). Ponadto najnowsza obcojęzyczna literatura naukowa jest wprowadzana i analizowana na zajęciach, dzięki czemu studenci mogą zapoznawać się z aktualnym stanem wiedzy w dyscyplinie. Ostatni konkurs na stanowisko adiunkta miał tak sformułowane warunki, aby umożliwiał zgłoszenia kandydatów z zagranicy (brak wymogu znajomości języka polskiego w stopniu umożliwiającym prowadzenie zajęć). Wygrał go antropolog z Meksyku, który został zatrudniony od semestru letniego 2022/2023. Proponuje on zajęcia w języku angielskim.

Piątym obszarem są wyjazdy studentów polskich na pobyty zagraniczne (głównie program Erasmus+ oraz CEEPUS). Od okresu pandemii widać niepokojący trend spadku liczby wyjazdów studentów w ramach programów wymian zagranicznych – od liczby 9 studentów roku 2019/2020 do liczby 3 studentów w roku 2022/2023. Z rozmów z osobami studiującymi wynika, że wpływa na to odczuwana przez nie niepewność ekonomiczna. Nową inicjatywą jest konkurs na dofinansowanie mobilności studentek i studentów UW w ramach Programu „Inicjatywa Doskonałości – Uczelnia Badawcza”. W jego ramach zwycięzca konkursu w roku 2023 uczestnik studiów magisterskich otrzymał dofinansowanie na wyjazd badawczo-szkoleniowy na Uniwersytet w Canberze w Australii (kwota dofinansowania: 49 995 zł).

Ta tendencja skutkowałą oferowaniem studentom innych form umiędzynarodowienia, w tym mobilności wirtualne, takie jak udziały w konferencjach w trybie zdalnym, np. konferencja w Dublinie. Instytut prowadzi zdalne seminaria naukowe (w tym instytutowe, afrykanistyczne, migracyjne), w ramach których poszczególne osoby zapraszane są do prezentowania swoich badań w Polsce i na świecie (inne ośrodki etnologiczne w Polsce, seminaria ZAND z IAiE PAN, wykłady PAU, ale też np. Oxford University, Imre Kertesz Kolleg w Jenie i inne uniwersytety w Europie i USA). Ponadto studenci mają możliwość uczestniczenia w zajęciach w innych ośrodkach w ramach Programu 4EU+ (również prowadzenia takich zajęć przez pracowników). Informacja o tym jest ogłaszana na stronie Instytutu i przesyłana pracownikom i studentom. W Instytucie nie ma formalnego systemu okresowej oceny stopnia i zakresu umiędzynarodowienia działalności Instytutu. Kwestie mobilności międzynarodowej są przedmiotem analizy i oceny ze strony koordynatora mobilności, dyrektora ds. studenckich (mobilność studentów) oraz przez dyrektora i dyrektora ds. ogólnych (mobilność pracowników). Taka ocena odbywa się raz w roku. Udział studentów jest zapewniony poprzez przedstawicieli studenckich w Radzie Dydaktycznej oraz ścieżkę kontaktów indywidualnych z koordynatorem mobilności oraz

dyrektorem ds. studenckich. Rekomenduje się utworzenie formalnego systemu okresowej oceny stopnia i zakresu umiędzynarodowienia działalności instytutu.

Zalecenia dotyczące kryterium 7 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 7 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

Kryterium spełnione

Uzasadnienie

Zostały stworzone warunki sprzyjające umiędzynarodowieniu kształcenia na kierunku, zgodnie z przyjętą koncepcją kształcenia, to jest nauczyciele akademicki są przygotowani do nauczania, a studenci do uczenia się w językach obcych, wspierana jest międzynarodowa mobilność studentów i nauczycieli akademickich, a także tworzona jest oferta kształcenia w językach obcych, co skutkuje systematycznym podnoszeniem stopnia umiędzynarodowienia i wymiany studentów i kadry. Umiędzynarodowienie kształcenia podlega systematycznym ocenom, a wyniki tych ocen są wykorzystywane w działaniach doskonalących.

W analizie stanu faktycznego zostały sformułowane rekomendacje dotyczące zdiagnozowanych uchybień, które nie mają wpływu na ogólną pozytywną ocenę spełniania kryterium.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

---

Zalecenia

Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 8

Na ocenianym kierunku etnologia i antropologia kulturowa na Uniwersytecie Warszawskim wsparcie studentów realizowane jest w sposób systematyczny oraz ma charakter stały, kompleksowy i przybiera zróżnicowane formy.

Uniwersytet posiada dedykowaną jednostkę mającą na celu wspieranie rozwoju zawodowego studentów, jaką jest Biuro Karier UW. W ramach oferty dla studentów posiada ono doradztwo zawodowe w zakresie wsparcia kariery. Ponadto zapewnia ono szkolenia rozwijające umiejętności miękkie i inne kluczowe kompetencje niezbędne na rynku pracy. Kolejną jednostką wspierającą rozwój zawodowy jest Inkubator UW zapewniający przestrzeń dla studentów z pomysłami na swoją własną działalność gospodarczą.

W Instytucie udziela się wsparcia studentom w przygotowaniu do działalności naukowej. Studenci zamierzający wystąpić z referatami na konferencjach naukowych otrzymują pomoc w ich przygotowaniu oraz rady, jak skutecznie je zaprezentować. Ponadto są włączani do badań prowadzonych w instytucie. Osoby studiujące mogą również uzyskać wsparcie finansowe, m.in. środki na wyjazdy zagraniczne z Rady Konsultacyjnej ds. Studenckiego Ruchu Naukowego. Osoby wybitnie uzdolnione naukowo mają możliwość składania wniosków o "Diamentowy Grant" oraz starać się o dofinansowanie z Fundacji Universitatis Varsoviensis. Wybitnie uzdolnieni studenci mogą zwrócić się również z prośbą o sfinansowanie zakupu niezbędnych pomocy naukowych. Studenci mają również możliwość ubiegać się o stypendium rektora dla wybitnie uzdolnionych.

Na kierunku etnologia i antropologia kulturowa uwzględnia się i wspiera różnorakie formy aktywności studenckiej. Studenci mają możliwość angażowania się w prace samorządu studenckiego na poziomie Wydziału jak i centralnym. Mogą udzielać się w Chórze Akademickim UW oraz w Akademickim Związku Sportowym UW. Studenci z powodu braku działalności kół naukowych na kierunku, co było efektem pandemii, samodzielnie się zrzeszają i organizują konferencje naukowe oraz cykle spotkań dyskusyjnych, takich jak "Ludzkie - nieludzkie - pozaludzkie". Obecnie podjęto działania zmierzające do reaktywacji koła etnologicznego (uruchomiono stosowne). Studenci mają zapewnioną przestrzeń do realizacji własnych działań, czy to w zakresie naukowym, czy też działalności pomocowej, takich jak organizacja kiermaszy i zbiórek na rzecz potrzebujących, np. w Kurdystanie czy Ukrainie.

Na ocenianym kierunku uwzględnia się potrzeby różnych grup studenckich. Osoby z niepełnosprawnościami mogą ubiegać się o dedykowane im stypendium. Mają również możliwość korzystania z pomocy Biura ds. Osób z Niepełnosprawnościami. Przy wsparciu tej jednostki studenci mogą otrzymać m.in. pokój w akademiku dostosowany do ich potrzeb lub skorzystać z pomocy asystentów, usług tłumaczy języka migowego czy zasobów Akademickiej Biblioteki Cyfrowej. Osoba taka może też otrzymać wsparcie sprzętowe w postaci notesów brajlowskich czy notatników dedykowanych dla osób słabowidzących. Studenci w trudnej sytuacji materialnej mogą ubiegać się o stypendium socjalne, zapomogi oraz miejsca w domach studenckich UW. Na kierunku etnologia i antropologia kulturowa osoby studiujące mogą starać się również o indywidualizację kształcenia oraz urlopy dziekańskie, zdrowotne bądź okolicznościowe.

Na Uniwersytecie Warszawskim uwzględnia się skargi i wnioski podnoszone przez osoby studiujące. Tego rodzaju zgłoszenia kieruje się do prodziekana ds. studenckich, który przekierowuje daną sprawę do stosownego działu. Zgłaszane wnioski są uwzględniane przez prowadzących jak i władze Wydziału, a dotyczą one najczęściej spraw dydaktycznych, takich jak realizacja danego przedmiotu w cyklu nauczania.

Na kierunku etnologia i antropologia kulturowa realizuje się działania przeciwpromocowe. Studenci uczestniczą w szkoleniach, warsztatach, a ponadto informowani są o obowiązujących procedurach oraz o jednostkach działających w ramach struktury Uczelni. Są to pełnomocnik ds. równego traktowania i ombudsman.

Na Uniwersytecie Warszawskim kompetencje kadry wspierającej odpowiadają potrzebom studentów. Osoby współpracujące ze studentami w ramach dodatkowych szkoleń poszerzają swoje kompetencje między innymi w zakresie obsługi osób z niepełnosprawnościami. Podstawową jednostką wspierającą studentów jest sekretariat Instytutu, poprzez który studenci mogą kierować różnego typu podania oraz uzyskać wsparcie w ich przygotowaniu. Osoby tam zatrudnione posiadają również odpowiednie kompetencje językowe, niezbędne do wsparcia studentów zagranicznych. Studenci otrzymują również

pomoc od kadry bibliotecznej, która umożliwi dostęp do specjalistycznej literatury. W czasie pandemii studenci mieli również zapewnione kompleksowe wsparcie w ciągu roku akademickiego, m.in. w zakresie efektywnego korzystania z infrastruktury i oprogramowania stosowanego w kształceniu z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.

Uczelnia wspiera materialnie organizacje studenckie oraz zapewnia im wpływ na jej działania. Na Wydziale działa jednostka samorządu, w której prace mogą angażować się studenci. Posiada ona budżet przydzielony przez samorząd centralny, skierowany do realizacji celów dla studentów Wydziału. Przedstawiciele samorządu studenckiego działają w Radzie Dydaktycznej Instytutu, gdzie mają możliwość realnego wpływu na zmiany na kierunku i w programie studiów. Studenci mają zapewnioną dla siebie dedykowaną przestrzeń na Wydziale w postaci pokoju, w którym Uczelnia zapewniła też dostęp do mikrofali czy czajnika. Osoby studiujące mają również możliwość korzystania z instytutowej biblioteki jako przestrzeni do realizacji zadań grupowych.

Na kierunku etnologia i antropologia kulturowa wsparcie studentów w procesie uczenia się podlega systematycznym przeglądom. Celem sprawniejszej responsywności na zgłaszane obiekcje oraz wykorzystywanie ich celem doskonalenia działania kierunku w Instytucie powołany jest dedykowany zastępca dyrektora ds. Studenckich. Ponadto regularnie ocenia się zajęcia i satysfakcję studentów za sprawą ankiet, które następnie dokładnie się analizuje, a wnioski wdraża w życie. Szeroki zakres przeprowadzanych analiz na podstawie ankiet, jak i rozmów, dotyczący m.in. działań antydyskryminacyjnych czy kontaktów z kadrą naukową, a także otwartych wypowiedzi z możliwością sugerowania zmian, stwarza duże możliwości dla doskonalenia mechanizmu wsparcia studentów.

Studenci uczestniczą w ewaluacji i monitorowaniu całego procesu studiowania, ale w sposób nieformalny – w trakcie rozmów i spotkań pomiędzy studentami a pracownikami uczelni oraz w oparciu o udział przedstawicieli studentów w ciałach kolegialnych Uczelni.

Zalecenia dotyczące kryterium 8 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 8 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

Kryterium spełnione

Uzasadnienie

Na ocenianym kierunku etnologia i antropologia kulturowa na Uniwersytecie Warszawskim wsparcie studentów realizowane jest w sposób systematyczny, ma charakter stały i kompleksowy oraz przybiera zróżnicowane formy, sprzyjając rozwojowi studentów zarówno w obszarze naukowym, jak i zawodowym oraz społecznym. W Instytucie udziela się wsparcia studentom w przygotowaniu do działalności naukowej poprzez udział w projektach badawczych, dostępność kadry naukowej oraz pomoc w procesie nauczania. Na kierunku, jak i w całej uczelni proponuje się właściwy system motywacyjny, m.in. w postaci stypendiów. Na kierunku etnologia i antropologia kulturowa uwzględnia się i wspiera różnorodne formy aktywności studenckiej, biorąc pod uwagę potrzeby różnych grup studenckich, także z niepełnosprawnościami. Wsparcie studentów w procesie uczenia się podlega

systematycznym przeglądom, w których uczestniczą również studenci, ale odbywa się to w sposób nieformalny. Studenci we wszelkich sprawach mogą liczyć na wsparcie obsługi sekretariatu i dyrektora ds. studenckich.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

---

Zalecenia

Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 9

Na ocenianym kierunku informacja o studiach dostępna jest dla szerokiego grona odbiorców, gwarantując możliwość zapoznania się z nimi bez względu na miejsce, czas czy użytkowany sprzęt. Kierunek posiada własną dedykowaną stronę internetową, dającą możliwość dostosowania jej do potrzeb osób słabowidzących poprzez zmianę kontrastu strony bądź też zmianę wielkości czcionki.

Uniwersytet posiada również dedykowane strony dla celów rekrutacyjnych, pozwalających zapoznać się z informacjami o kierunku w języku angielskim, a Instytut także strony dotyczące studiów. Znajdują się tam wszelkie dane niezbędne zarówno dla kandydatów jak i osób w trakcie procesu uczenia się. Na stronie Instytutu dostępne są niezbędne informacje wraz ze stosownymi odnośnikami do aktualnych dokumentów zawierających program studiów, sylabusy, opis celów kształcenia, procesu nauczania i przyznawanych tytułów naukowych. Publikowane na stronie internetowej Instytutu informacje są czytelne zarówno dla kandydatów, jak i studentów. Krok po kroku pokazują ścieżkę i to, co należy wiedzieć od momentu rozpoczęcia ubiegania się o miejsce na studia, poprzez etap studiowania, aż do procesu dyplomowania. Pojawiają się też dane dotyczące możliwości dalszego rozwoju. Powyższe informacje są dostępne również w informatorze dedykowanym do osób chcących aplikować na oceniany kierunek.

Na stronie znajdują się też informacje dotyczące instytutu. Udostępniony jest spis pracowników jednostki wraz z danymi kontaktowymi. Informacje o prowadzonych badaniach, projektach, działaniach studenckich. Na stronie dostępne są również harmonogram zajęć dla kierunku oraz terminarz konsultacji (dyżurów) nauczycieli akademickich. Poprzez system USOS dostępne są także sylabusy zajęć, ale bez logowania jest możliwe zaznajomienie się jedynie z podstawowymi danymi na temat przedmiotu.

Wydział zapewnia studentom dostęp do informacji dotyczących kształcenia prowadzonego z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, ale wskazane informacje przekazywane są w obiegu wewnętrznym. Na stronie internetowej instytutu brakuje przejrzystej i kompleksowej informacji w tym zakresie. **Rekomenduje się** uzupełnienie braków na stronie internetowej poprzez dodanie informacji o metodach i technikach kształcenia na odległość, a także o zakresie udzielanego wsparcia merytorycznego i technicznego.

Informacje zawarte na stronach internetowych są monitorowane na bieżąco. Monitorowania rzetelności i aktualności informacji o studiach na ocenianym kierunku systematycznie dokonuje dwóch pracowników sekretariatu obsługującego kierunek. Informacje o aktualnych aktywnościach na kierunku publikowane są regularnie z uwzględnieniem wszystkich interesariuszy zarówno wewnętrznych jak i zewnętrznych. Odpowiadają oni również za bieżącą moderację treści w przypadku dokonania zgłoszenia nieaktualnych danych lub błędów w niej zawartych. Zgłoszeń mogą dokonywać zarówno pracownicy, jak i studenci. Instytut stara się odpowiadać na potrzeby zgłaszane przez społeczność akademicką w celu jak najlepszego dostosowania narzędzi informacyjnych, którymi dysponuje.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 9 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

Kryterium spełnione

Uzasadnienie

Zapewniony jest publiczny dostęp do aktualnej, kompleksowej, zrozumiałej i zgodnej z potrzebami różnych grup odbiorców informacji o programie studiów i realizacji procesu nauczania, jak też uczenia się na kierunku oraz o przyznawanych kwalifikacjach, warunkach przyjęcia na studia i możliwościach dalszego kształcenia, a także o zatrudnieniu absolwentów. Profile w mediach społecznościowych prowadzone są w nowoczesny sposób mogący zachęcić odbiorców do aktywnego korzystania z nich.

Wskazane w opisie stanu faktycznego rekomendacje nie wpływają na obniżenie propozycji oceny końcowej jako spełnionej.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

---

Zalecenia

Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 10

Zostały formalnie przyjęte i są stosowane zasady projektowania, zatwierdzania i zmiany programu studiów oraz prowadzone są systematyczne oceny programu studiów oparte o wyniki analizy wiarygodnych danych i informacji, z udziałem interesariuszy wewnętrznych, w tym studentów oraz zewnętrznych, mające na celu doskonalenie jakości kształcenia.

W Jednostce zostały wyznaczone osoby sprawujące nadzór merytoryczny, organizacyjny i administracyjny nad kierunkiem studiów, określone zostały w sposób przejrzysty ich kompetencje i zakres odpowiedzialności, w tym kompetencje i zakres odpowiedzialności odnośnie do ewaluacji oraz doskonalenia jakości kształcenia na kierunku. Na kierunku działa Rada Dydaktyczna, składająca się z 13 osób. Rada jest ciałem kolegialnym złożonym z przedstawicieli nauczycieli akademickich, studentów

(4) i doktorantów, projektującym i monitorującym proces kształcenia na danym kierunku studiów zgodnie z rekomendacjami Senatu i uchwałami Uniwersyteckiej Rady ds. Kształcenia (URK). Blisko 1/3 wszystkich członków URK stanowią osoby wyznaczone przez samorząd studencki, co wpisuje się w przyjętą w uniwersyteckiej polityce jakości kształcenia zasadę możliwie jak najszerzej reprezentacji studentów we wszystkich ciałach kolegialnych zajmujących się projektowaniem i realizacją tej polityki. Zgodnie ze statutem Uczelni odpowiedzialność za wdrażanie rozwiązań pro jakościowych na poziomie Wydziału spoczywa na wydziałowym zespole ds. jakości kształcenia, a na poziomie Uczelni – uczelnianym zespole ds. jakości kształcenia.

Rada Dydaktyczna formułuje propozycje zasad rekrutacji, przygotowuje propozycje zmian programowych, określa zasady przeprowadzania egzaminów, procesu dyplomowania, w tym przygotowania i oceny prac dyplomowych oraz przeprowadzania egzaminu dyplomowego, a także uwzględnia wnioski z akredytacji zewnętrznych i wewnętrznej ewaluacji jakości kształcenia. Zadania Rady Dydaktycznej dotyczą też kwestii związanych z monitorowaniem przebiegu i wyników sesji egzaminacyjnej, wyników ankiet, egzaminów dyplomowych, jak również zgodności kompetencji naukowych i dydaktycznych osób prowadzących zajęcia z przypisanymi do zajęć efektami uczenia się, jak też umiędzynarodowieniem procesu kształcenia i losami absolwentów.

Rada Dydaktyczna przygotowuje propozycje zmian w programie studiów (zapewnia to udział studentów i doktorantów od pierwszych etapów wdrażania zmian). Następnie za pośrednictwem Kierownika Jednostki Dydaktycznej (KJD) składa odpowiedni wniosek o zmiany w programie studiów do Biura Innowacji Dydaktycznych wraz z opinią właściwego organu samorządu studentów. Wniosek ten jest opiniowany przez Komisję Senacką ds. Studentów, Doktorantów i Jakości Kształcenia oraz Uniwersytecką Radę ds. Kształcenia i wraz z opiniami przekazywany do decyzji Senatu UW. W dyskusji nad kierunkami reform programowych biorą udział wszyscy zainteresowani: nauczyciele akademicy i samorząd studentów. Studenci uczestniczą w projektowaniu zmian programowych na każdym etapie procedury poprzez swoich reprezentantów w Radzie Dydaktycznej, Komisji Senackiej ds. Studentów, Doktorantów i Jakości Kształcenia, Uczelnianej Radzie ds. Kształcenia oraz w Senacie. Całościowej oceny zmian nie opiniują w sposób formalny przedstawiciele interesariuszy zewnętrznych współpracujący z kadrą prowadzącą zajęcia na kierunku, ale konsultuje się z nimi zmiany jednostkowe, dotyczące zagadnień z zakresu profesji danej grupy interesariuszy, np. pracowników biznesu czy instytucji kultury.

W Jednostce zatwierdzanie, zmiany oraz wycofanie programu studiów dokonywane jest w sposób formalny, w oparciu o oficjalnie przyjęte procedury. Proces doskonalenia programów studiów, oprócz potrzeb interesariuszy, przewiduje jeszcze dwie ścieżki postępowania. Pierwsza z nich wynika z obowiązku dostosowania programów do zmieniających się ram formalno-prawnych (ministerialnych, uczelnianych), a druga ścieżka wiąże się ze zmianami programowymi pod kątem zakładanych efektów uczenia się, aktualności wiedzy teoretycznej, metod i praktyk badawczych, jak też zgodności z oczekiwaniami otoczenia społeczno-gospodarczego. Zauważone w części dokumentacji nieprawidłowości dotyczące stosowania niewłaściwej terminologii (m.in. “efekty kształcenia” zamiast “efekty uczenia się”), pozostającej w sprzeczności z obowiązującymi normami na odpowiednich poziomach studiów PRK, a opisane w punkcie 1 niniejszego raportu, dowodzą braku systematycznej kontroli sylabusów i programów studiów pod tym kątem. **Zaleca się** uskutecznić system monitoringu sylabusów i programów studiów, aby dostosować je do obowiązujących standardów.

Doskonalenie programów koordynowane jest na poziomie Wydziału przez komisję ds. jakości kształcenia, a prowadzone na kierunku przez Radę Dydaktyczną. Rada projektuje zmiany programowe w oparciu o dane pozyskane dzięki różnorodnym narzędziom i procedurom, takim jak ewaluacja zajęć, weryfikacja rozkładu ocen końcowych, sylabusów, przeglądu prac zaliczeniowych i dyplomowych, jak również pozyskanych metodami diagnozowania oczekiwań rynku pracy, kandydatów i otoczenia społecznego (ankiety), a także na rozwiązaniach pozwalających śledzić losy absolwentów. Inicjatorami doskonalenia programów mogą być również wykładowcy i studenci, z którymi koordynator kierunku regularnie się spotyka. W projektowaniu studiów uwzględniane są innowacje dydaktyczne, osiągnięcia nowoczesnej dydaktyki akademickiej, współczesna technologia informacyjno-komunikacyjna, w tym narzędzia i techniki kształcenia na odległość, o czym świadczą m.in. sylabusy zajęć, w których uwzględniono tryb zajęć stacjonarnych i zdalnych (opcjonalnie). Na UW powołano ogólnouczelniane i wydziałowe zespoły, których zadaniem jest koordynowanie i kontrolowanie sposobu realizacji efektów uczenia się, wsparcie technologiczne i metodyczne dydaktyków przechodzących na tryb zdalny (na stałe zatrudnieni są informatycy nadzorujący przebieg pracy w systemie zdalnym), wypracowano rozwiązania umożliwiające przeprowadzenie sesji egzaminacyjnej, a także egzaminów dyplomowych przy zachowaniu obowiązujących standardów i norm prawnych. W prace zaangażowany był również samorząd studentów. Wiele innowacyjnych rozwiązań zyskało uznanie interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych.

Określeniem zasad pracy zdalnej (przebieg, monitoring, ewaluacja) zajęł się powołany zespół ds. nauczania zdalnego, który przygotował pakiet instrukcji objaśniających obsługę narzędzi do prowadzenia zajęć oraz weryfikacji efektów uczenia się w trybie online. Specjaliści zespołu prowadzą szkolenia synchroniczne dla nowych wykładowców.

Przyjęcie na studia odbywa się w oparciu o formalnie przyjęte warunki i kryteria kwalifikacji kandydatów.

Przeprowadzana jest również ocena programu studiów obejmująca co najmniej efekty uczenia się oraz wnioski z analizy ich zgodności z potrzebami otoczenia społeczno-gospodarczego, system ECTS, treści programowe, metody kształcenia, w tym metody kształcenia z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, wyniki monitoringu losów zawodowych absolwentów.

Jednym z najważniejszych instrumentów monitorowania jakości kształcenia na kierunku etnologia i antropologia kulturowa jest ewaluacja zajęć dydaktycznych, czemu służy regularna ankietyzacja.

Programy studiów podlegają systematycznej, corocznej ocenie opartej o wyniki analizy miarodajnych oraz wiarygodnych danych i informacji, których zakres i źródła powstawania są trafnie dobrane do celów i zakresu oceny, obejmujących co najmniej kluczowe wskaźniki ilościowe postępów oraz niepowodzeń studentów w uczeniu się i osiąganiu efektów uczenia się, prace etapowe, dyplomowe oraz egzaminy dyplomowe, informacje zwrotne od studentów dotyczące satysfakcji z programu studiów, warunków studiowania oraz wsparcia w procesie uczenia się, informacje zwrotne od nauczycieli akademickich i pracodawców, informacje dotyczące ścieżek kariery absolwentów. Efektem oceny są raporty – wersja pełna i skrócona, z których druga jest upubliczniana na stronie kierunku. W systematycznej ocenie programu studiów biorą udział interesariusze wewnętrzni (kadra prowadząca kształcenie, studenci) oraz interesariusze zewnętrzni (pracodawcy, absolwenci kierunku), także w warunkach ich nieobecności na Uczelni spowodowanej czasowym ograniczeniem jej funkcjonowania, zaś wnioski z systematycznej oceny programu studiów są wykorzystywane do ustawicznego doskonalenia tego programu, jak również w planowaniu strategicznym w zakresie korzystania z

kształcenia z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, najnowszych osiągnięć dydaktycznych oraz nowoczesnej technologii edukacyjnej. Również dobór metod podlega okresowej weryfikacji przez wydziałową komisję ds. jakości kształcenia.

Jakość kształcenia na kierunku podlega cyklicznym wewnętrznym ocenom jakości kształcenia, a ich wyniki są dostępne i wykorzystywane w doskonaleniu jakości. Osoby z zewnątrz mają dostęp do tego typu danych, co ważne, biorąc pod uwagę konieczność zapewnienia dostępu do informacji publicznych. Wyznaczony został zespół osób sprawujących nadzór merytoryczny, organizacyjny i administracyjny nad kierunkiem studiów, określone zostały w sposób przejrzysty kompetencje i zakres odpowiedzialności tego zespołu, w tym kompetencje i zakres odpowiedzialności w zakresie ewaluacji oraz doskonalenia jakości kształcenia na kierunku. Działania na rzecz jakości kształcenia mają charakter kontrolny oraz wspierający, służąc weryfikacji jakości prowadzonej dydaktyki, popularyzowaniu dobrych praktyk i dbaniu o rozwój kompetencyjny kadry dydaktycznej. Działania projakościowe na poziomie Wydziału koordynuje komisja ds. jakości kształcenia, która dokonuje analizy i weryfikacji jakości kształcenia na kierunkach prowadzonych przez Wydział oraz zajmuje się projektowaniem i rekomendowaniem rozwiązań organizacyjnych i programowych, mających na celu podnoszenie tejże jakości. Do zadań komisji określonych w jej regulaminie należy monitorowanie działania procedur zgodnych z ogólnounicelnianym systemem zapewniania jakości kształcenia, analizowanie skuteczności narzędzi i strategii służących zapewnianiu jakości kształcenia, monitorowanie procesu tworzenia i publikowania sylabusów uwzględniające zarówno terminowość ich publikacji, jak i poprawność formalną oraz jakość merytoryczną, doskonalenie zasad oraz sposobu organizacji praktyk zawodowych oraz zasad ich rozliczania. Komisja dokonuje regularnej oceny jakości kształcenia poprzez: analizę wyników ankiet ewaluacyjnych zajęć, weryfikację rozkładu ocen końcowych, przegląd sylabusów, prac zaliczeniowych i dyplomowych, jak też analizę raportów satysfakcji studiowania przez studentów, a przygotowywanych przez samorząd studencki.

Chociaż sam system analizy jakości kształcenia na kierunku ma formę przemyślną i ustrukturyzowaną, nie do końca jest skuteczny, ponieważ w niektórych pracach zaliczeniowych nie ma ocen i komentarzy, gdyż przyjęto na kierunku jako dopuszczalną ustną metodę przekazywania uwag na temat ich jakości. **Rekomenduje się** wprowadzenie zasady pisemnego uzasadnienia ocen.

Jakość kształcenia na kierunku jest poddawana cyklicznej zewnętrznej ocenie przez PKA. O znacznej skuteczności systemu świadczy fakt, że wszelkie zalecenia sformułowane w poprzednim raporcie, mimo że nie znalazły się w uchwale, zostały zrealizowane.

Zalecenia dotyczące kryterium 10 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 10 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

Kryterium częściowo spełnione

Uzasadnienie

Zostały formalnie przyjęte i są stosowane zasady projektowania, zatwierdzania i zmiany programu studiów oraz prowadzone są systematyczne oceny programu studiów oparte o wyniki analizy wiarygodnych danych i informacji, z udziałem interesariuszy wewnętrznych, w tym studentów, oraz zewnętrznych, mające na celu doskonalenie jakości kształcenia.

Jakość kształcenia na kierunku podlega cyklicznym zewnętrznym ocenom jakości kształcenia, których wyniki są publicznie dostępne i wykorzystywane w doskonaleniu jakości.

W analizie stanu faktycznego sformułowano rekomendacje i zalecenia dotyczącą zdiagnozowanych uchybień, które wpływają na ogólną częściowo spełnioną ocenę spełniania kryterium.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

---

Zalecenia

1. Brak skutecznego monitoringu sylabusów i programów studiów.
2. Podjęcie działań naprawczych zapobiegających występowaniu nieprawidłowości, będących podstawą do sformułowania zaleceń.

5. Załączniki:

Załącznik nr 1. Podstawa prawna oceny jakości kształcenia

1. Ustawa z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 85 z późn. zm.);
2. Ustawa z dnia 3 lipca 2018 r. Przepisy wprowadzające ustawę – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. poz. 1669, z późn. zm.);
3. Ustawa z dnia 22 grudnia 2015 r. o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 226).
4. Rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 12 września 2018 r. w sprawie kryteriów oceny programowej (Dz. U. z 2018 r. poz. 1787);
5. Rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 27 września 2018 r. w sprawie studiów (Dz. U. poz. 1861, z późn. zm.);
6. Rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 14 listopada 2018 r. w sprawie charakterystyk drugiego stopnia efektów uczenia się dla kwalifikacji na poziomach 6-8 Polskiej Ramy Kwalifikacji (Dz. U z 2018 r. poz. 2218).
7. Statut Polskiej Komisji Akredytacyjnej przyjęty uchwałą nr 4/2018 Polskiej Komisji Akredytacyjnej z dnia 13 grudnia 2018 r. w sprawie statutu Polskiej Komisji Akredytacyjnej, z późn. zm.;
8. Uchwała Nr 67/2019 Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej z dnia 28 lutego 2019 r. w sprawie zasad przeprowadzania wizytacji przy dokonywaniu oceny programowej, z późn. zm.
9. Uchwała Nr 845/2022 Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej z dnia 14 września 2022 r. w sprawie przeprowadzania wizytacji przy dokonywaniu oceny programowej w roku akademickim 2022/2023

Szczegółowe kryteria dokonywania oceny programowej

Profil ogólnoakademicki

Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się

Standard jakości kształcenia 1.1

Koncepcja i cele kształcenia są zgodne ze strategią uczelni, mieszczą się w dyscyplinie lub dyscyplinach, do których kierunek jest przyporządkowany, są powiązane z działalnością naukową prowadzoną w uczelni w tej dyscyplinie lub dyscyplinach oraz zorientowane na potrzeby otoczenia społeczno-gospodarczego, w tym w szczególności zawodowego rynku pracy.

Standard jakości kształcenia 1.2

Efekty uczenia się są zgodne z koncepcją i celami kształcenia oraz dyscypliną lub dyscyplinami, do których jest przyporządkowany kierunek, opisują, w sposób trafny, specyficzny, realistyczny i pozwalający na stworzenie systemu weryfikacji, wiedzę, umiejętności i kompetencje społeczne osiągnięte przez studentów, a także odpowiadają właściwemu poziomowi Polskiej Ramy Kwalifikacji oraz profilowi ogólnoakademickiemu.

Standard jakości kształcenia 1.2a

Efekty uczenia się w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 ustawy, zawierają pełny zakres ogólnych i szczegółowych efektów uczenia się zawartych w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Standard jakości kształcenia 1.2b

Efekty uczenia się w przypadku kierunków studiów kończących się uzyskaniem tytułu zawodowego inżyniera lub magistra inżyniera zawierają pełny zakres efektów, umożliwiających uzyskanie kompetencji inżynierskich, zawartych w charakterystykach drugiego stopnia określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 7 ust. 3 ustawy z dnia 22 grudnia 2015 r. o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji (Dz. U. z 2018 r. poz. 2153 i 2245).

Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się

Standard jakości kształcenia 2.1

Treści programowe są zgodne z efektami uczenia się oraz uwzględniają w szczególności aktualny stan wiedzy i metodyki badań w dyscyplinie lub dyscyplinach, do których jest przyporządkowany kierunek, jak również wyniki działalności naukowej uczelni w tej dyscyplinie lub dyscyplinach.

Standard jakości kształcenia 2.1a

Treści programowe w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 ustawy obejmują pełny zakres treści programowych zawartych w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Standard jakości kształcenia 2.2

Harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, a także liczba semestrów, liczba godzin zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i szacowany nakład pracy studentów mierzony liczbą punktów ECTS, umożliwiają studentom osiągnięcie wszystkich efektów uczenia się.

Standard jakości kształcenia 2.2a

Harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, a także liczba semestrów, liczba godzin zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i szacowany nakład pracy studentów mierzony liczbą punktów ECTS w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 ustawy są zgodne z regułami i wymaganiami zawartymi w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Standard jakości kształcenia 2.3

Metody kształcenia są zorientowane na studentów, motywują ich do aktywnego udziału w procesie nauczania i uczenia się oraz umożliwiają studentom osiągnięcie efektów uczenia się, w tym w szczególności umożliwiają przygotowanie do prowadzenia działalności naukowej lub udział w tej działalności.

Standard jakości kształcenia 2.4

Jeśli w programie studiów uwzględnione są praktyki zawodowe, ich program, organizacja i nadzór nad realizacją, dobór miejsc odbywania oraz środowisko, w którym mają miejsce, w tym infrastruktura, a także kompetencje opiekunów zapewniają prawidłową realizację praktyk oraz osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się, w szczególności tych, które są związane z nabywaniem kompetencji badawczych.

Standard jakości kształcenia 2.4a

Program praktyk zawodowych, organizacja i nadzór nad ich realizacją, dobór miejsc odbywania oraz środowisko, w którym mają miejsce, w tym infrastruktura, a także kompetencje opiekunów, w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art.

68 ust. 1 ustawy są zgodne z regułami i wymaganiami zawartymi w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Standard jakości kształcenia 2.5

Organizacja procesu nauczania zapewnia efektywne wykorzystanie czasu przeznaczony na nauczanie i uczenie się oraz weryfikację i ocenę efektów uczenia się.

Standard jakości kształcenia 2.5a

Organizacja procesu nauczania i uczenia się w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 ustawy jest zgodna z regułami i wymaganiami w zakresie sposobu organizacji kształcenia zawartymi w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie

Standard jakości kształcenia 3.1

Stosowane są formalnie przyjęte i opublikowane, spójne i przejrzyste warunki przyjęcia kandydatów na studia, umożliwiające właściwy dobór kandydatów, zasady progresji studentów i zaliczania poszczególnych semestrów i lat studiów, w tym dyplomowania, uznawania efektów i okresów uczenia się oraz kwalifikacji uzyskanych w szkolnictwie wyższym, a także potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych w procesie uczenia się poza systemem studiów.

Standard jakości kształcenia 3.2

System weryfikacji efektów uczenia się umożliwia monitorowanie postępów w uczeniu się oraz rzetelną i wiarygodną ocenę stopnia osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, a stosowane metody weryfikacji i oceny są zorientowane na studenta, umożliwiają uzyskanie informacji zwrotnej o stopniu osiągnięcia efektów uczenia się oraz motywują studentów do aktywnego udziału w procesie nauczania i uczenia się, jak również pozwalają na sprawdzenie i ocenę wszystkich efektów uczenia się, w tym w szczególności przygotowania do prowadzenia działalności naukowej lub udział w tej działalności.

Standard jakości kształcenia 3.2a

Metody weryfikacji efektów uczenia się w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 ustawy, są zgodne z regułami i wymaganiami zawartymi w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Standard jakości kształcenia 3.3

Prace etapowe i egzaminacyjne, projekty studenckie, dzienniki praktyk (o ile praktyki są uwzględnione w programie studiów), prace dyplomowe, studenckie osiągnięcia naukowe/artystyczne lub inne związane z kierunkiem studiów, jak również udokumentowana pozycja absolwentów na rynku pracy lub ich dalsza edukacja potwierdzają osiągnięcie efektów uczenia się.

Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry

Standard jakości kształcenia 4.1

Kompetencje i doświadczenie, kwalifikacje oraz liczba nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia ze studentami zapewniają prawidłową realizację zajęć oraz osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się.

Standard jakości kształcenia 4.1a

Kompetencje i doświadczenie oraz kwalifikacje nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia ze studentami w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 ustawy są zgodne z regułami i wymaganiami zawartymi w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Standard jakości kształcenia 4.2

Polityka kadrowa zapewnia dobór nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia, oparty o transparentne zasady i umożliwiający prawidłową realizację zajęć, uwzględnia systematyczną ocenę kadry prowadzącej kształcenie, przeprowadzaną z udziałem studentów, której wyniki są wykorzystywane w doskonaleniu kadry, a także stwarza warunki stymulujące kadrę do ustawicznego rozwoju.

Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie

Standard jakości kształcenia 5.1

Infrastruktura dydaktyczna, naukowa, biblioteczna i informatyczna, wyposażenie techniczne pomieszczeń, środki i pomoce dydaktyczne, zasoby biblioteczne, informacyjne, edukacyjne oraz aparatura badawcza, a także infrastruktura innych podmiotów, w których odbywają się zajęcia są nowoczesne, umożliwiają prawidłową realizację zajęć i osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się, w tym przygotowanie do prowadzenia działalności naukowej lub udział w tej działalności, jak również są dostosowane do potrzeb osób z niepełnosprawnością, w sposób zapewniający tym osobom pełny udział w kształceniu i prowadzeniu działalności naukowej.

Standard jakości kształcenia 5.1a

Infrastruktura dydaktyczna i naukowa uczelni, a także infrastruktura innych podmiotów, w których odbywają się zajęcia w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 ustawy są zgodne z regułami i wymaganiami zawartymi w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Standard jakości kształcenia 5.2

Infrastruktura dydaktyczna, naukowa, biblioteczna i informatyczna, wyposażenie techniczne pomieszczeń, środki i pomoce dydaktyczne, zasoby biblioteczne, informacyjne, edukacyjne oraz

aparatura badawcza podlegają systematycznym przeglądom, w których uczestniczą studenci, a wyniki tych przeglądów są wykorzystywane w działaniach doskonalących.

Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku

Standard jakości kształcenia 6.1

Prowadzona jest współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym, w tym z pracodawcami, w konstruowaniu programu studiów, jego realizacji oraz doskonaleniu.

Standard jakości kształcenia 6.2

Relacje z otoczeniem społeczno-gospodarczym w odniesieniu do programu studiów i wpływ tego otoczenia na program i jego realizację podlegają systematycznym ocenom, z udziałem studentów, a wyniki tych ocen są wykorzystywane w działaniach doskonalących.

Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku

Standard jakości kształcenia 7.1

Zostały stworzone warunki sprzyjające umiędzynarodowieniu kształcenia na kierunku, zgodnie z przyjętą koncepcją kształcenia, to jest nauczyciele akademicki są przygotowani do nauczania, a studenci do uczenia się w językach obcych, wspierana jest międzynarodowa mobilność studentów i nauczycieli akademickich, a także tworzona jest oferta kształcenia w językach obcych, co skutkuje systematycznym podnoszeniem stopnia umiędzynarodowienia i wymiany studentów i kadry.

Standard jakości kształcenia 7.2

Umiędzynarodowienie kształcenia podlega systematycznym ocenom, z udziałem studentów, a wyniki tych ocen są wykorzystywane w działaniach doskonalących.

Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia

Standard jakości kształcenia 8.1

Wsparcie studentów w procesie uczenia się jest wszechstronne, przybiera różne formy, adekwatne do efektów uczenia się, uwzględnia zróżnicowane potrzeby studentów, sprzyja rozwojowi naukowemu, społecznemu i zawodowemu studentów poprzez zapewnienie dostępności nauczycieli akademickich, pomoc w procesie uczenia się i osiągnięciu efektów uczenia się oraz w przygotowaniu do prowadzenia działalności naukowej lub udziału w tej działalności, motywuje studentów do osiągnięcia bardzo dobrych wyników uczenia się, jak również zapewnia kompetentną pomoc pracowników administracyjnych w rozwiązywaniu spraw studenckich.

Standard jakości kształcenia 8.2

Wsparcie studentów w procesie uczenia się podlega systematycznym przeglądom, w których uczestniczą studenci, a wyniki tych przeglądów są wykorzystywane w działaniach doskonalących.

Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach

Standard jakości kształcenia 9.1

Zapewniony jest publiczny dostęp do aktualnej, kompleksowej, zrozumiałej i zgodnej z potrzebami różnych grup odbiorców informacji o programie studiów i realizacji procesu nauczania i uczenia się na kierunku oraz o przyznawanych kwalifikacjach, warunkach przyjęcia na studia i możliwościach dalszego kształcenia, a także o zatrudnieniu absolwentów.

Standard jakości kształcenia 9.2

Zakres przedmiotowy i jakość informacji o studiach podlegają systematycznym ocenom, w których uczestniczą studenci i inni odbiorcy informacji, a wyniki tych ocen są wykorzystywane w działaniach doskonalących.

Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów

Standard jakości kształcenia 10.1

Zostały formalnie przyjęte i są stosowane zasady projektowania, zatwierdzania i zmiany programu studiów oraz prowadzone są systematyczne oceny programu studiów oparte o wyniki analizy wiarygodnych danych i informacji, z udziałem interesariuszy wewnętrznych, w tym studentów oraz zewnętrznych, mające na celu doskonalenie jakości kształcenia.

Standard jakości kształcenia 10.2

Jakość kształcenia na kierunku podlega cyklicznym zewnętrznym ocenom jakości kształcenia, których wyniki są publicznie dostępne i wykorzystywane w doskonaleniu jakości.

Polska
Komisja
Akredytacyjna

